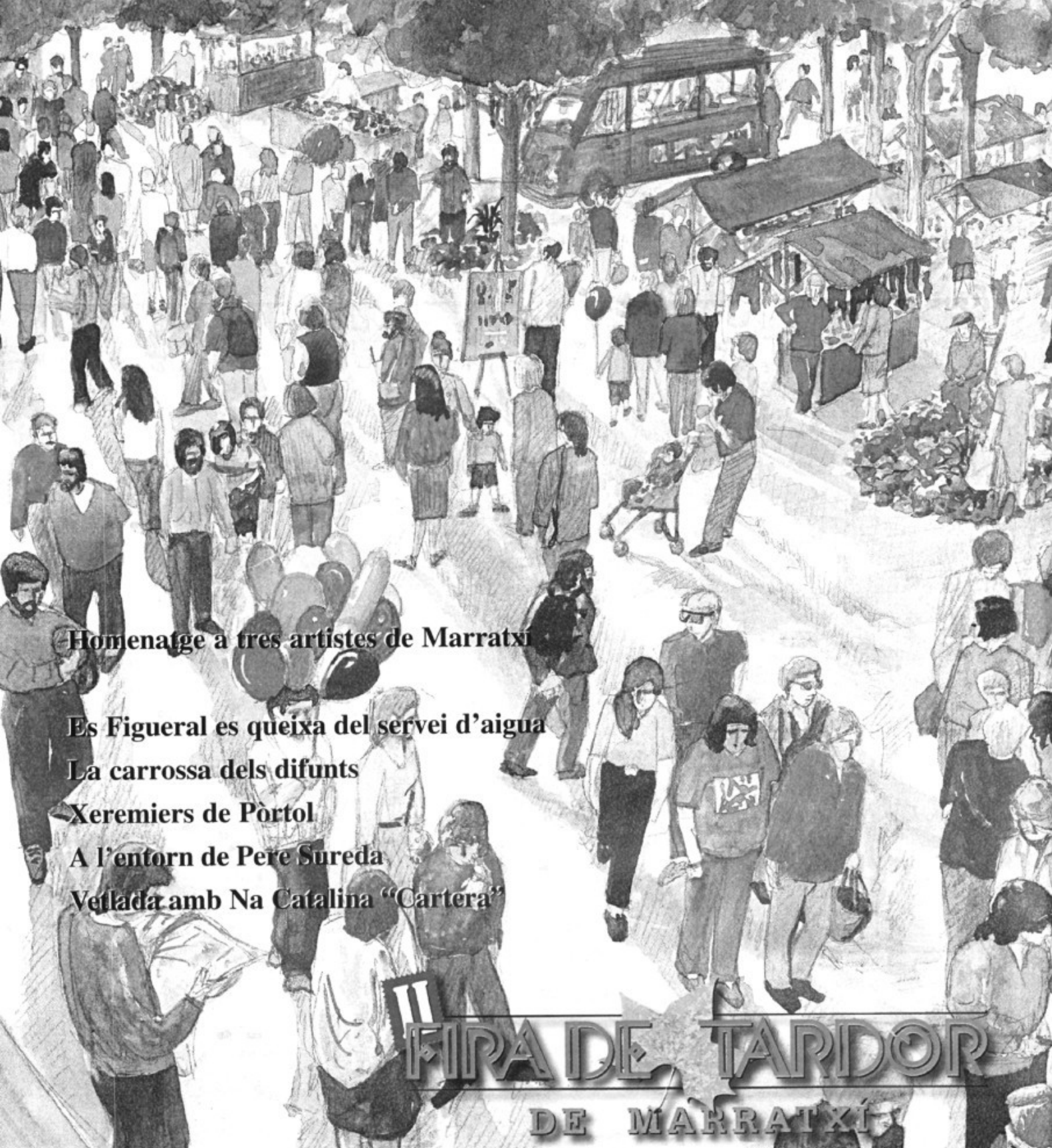

PÒRTULA

NÚMERO 191, NOVEMBRE 1997 / 1^a

Homenatge a tres artistes de Marratxí

Es Figueral es queixa del servei d'aigua

La carrossa dels difunts

Xeremiers de Pòrtol

A l'entorn de Pere Sureda

Veïlada amb Na Catalina "Cartera"

FIRA DE TARDOR

DE MARRATXÍ

**Comunicació
i Cultura
de Marratxí**

C/ d'Albert Castell 27, 1esqu
07141 Pòrtol

Redacció

Tel. 79 78 70 / 60 24 63

Fax 79 74 36

E-Mail: portula@mx3.redestb.es

Distribució, Publicitat i

Subscripcions Tl.60 31 44

COL·LABORADORS

Tolo Aguilar Jofre

Sebastià Bennasar

Catalina Bestard

Joan Borda

Guillem Bosch i Roca

Margalida Bosch i Roca

Joan Cervantes

Pere Estelrich i Massutí

Elena Femenia

Josep Franco

Joan Frau

Francisca Juaneda

Guillem Massot i Capó

Joana Maria Matas

José L. Montesinos

Josep Nigorra

Josep Lluís Pol i Llompart

Antoni Roca i Jerez

David Roca

Vicenç Sastre

Joan Carles Serra

Gabriel A. Vich

DISTRIBUCIÓ, PUBLICITAT

Joan Horrach

Antònia Rosselló

Jaume Rotger

CONSELL EDITORIAL

Pere Amengual i Bestard

Miquel Bosch i Auba

Josep A. Calvo i Femenies

REDACCIÓ

Cati Bisquerra

Daniel Mas

DIRECCIÓ/COORDINACIÓ

Biel Massot i Muntaner

Imprès a Arts Gràfiques Xisco

D.L.: PM 529/81

PORTADA

Cartell de la II Fira de

Tardor de Marratxí

(Dibuix, Vicenç Sastre)

En quinze dies ...

- Vilaweb-Ciutat / Mallorca, una realitat
- L'aeroport a punt d'iniciar obres de remodelació. Però... que no l'acabaven de fer?
- El Carro de la Beata, de nou pels carrers de Ciutat.
- Mori Pilar Miró.
- En Fraga, guanyà de nou a Galícia.
- Alguns volen modificar la llei electoral per frenar els partits nacionalistes.
- Els del PP volen mig-jubilar la gent gran per no pagar tantes pensions.
- Elevadíssima inflació al setembre.
- L'any que ve, amb 0.5 gr/l donarem positiu si la Guàrdia Civil ens fa bufar.
- El IPP de Madrid va eliminar 71 dels 73 articles del règim fiscal.
- Inauguraren el Guggenheim a Bilbao.
- Fira a Lluçmajor.
- Les companyies aèries, sospitoses de pràctiques anticompetitives.
- El mateix li està passant a Bill Gates.

GAVIM

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

***

La Redacció no s'identifica necessàriament amb el contingut dels escrits publicats.

***

Degut a la quantitat d'originals que ens arriben ens veiem obligats a prioritzar segons urgència, interès general, importància relativa, brevetat i ordre de recepció.

(Per cartes, opinió i creació aconsellam mig foli d'extensió; un com a màxim).

**Data màxima de recepció d'originals:
15 de cada mes**

Que consti en acta...

- ◆ Les protestes dels veïnats des Figueral pel pèssim servei d'aigua.
- ◆ La vergonyosa confusió de parròquies i patrons que fa el pamflet municipal.
- ◆ Com és possible que un pamflet oficialista ara s'autoanomeni "revista" i parli de la "Verge del Carme de l'església parroquial de Sant Marçal"?
- ◆ No és la primera vegada que fan errors semblants, continuen sense saber on es troben, però duren i duren... com l'inefable superdirectorgeneralsetciències i l'amo de son Bonet, don Pedro.
- ◆ L'homenatge al Solleric de Ciutat a Rosa Palou, Pere Sureda i Alexandro.
- ◆ L'èxit de les bunyolades per les Verges.
- ◆ El ridícul que fa una persona amb càrrec oficial quan és orgullosa i amb aires de prepotència i no sap estar al seu lloc.
- ◆ El greu que li sap a aquesta mateixa persona que la deixin de costat i no surti a les fotos, no saluda i fa males cares.
- ◆ La poca informació que darrerament arriba de material esportiu.
- ◆ Encara podem esperar les llistes dels integrants d'alguns equips de futbol.
- ◆ La pèrdua de qualitat de vida a Marratxí, dia a dia, pam a pam, bloquet a bloquet.
- ◆ La manca d'informació sobre el resultat oficial de les investigacions en relació a les activitats nocturnes durant les oposicions de policia.
- ◆ La necessitat de l'institut d'ESO i de l'oficina tècnica de Correus i la continua i demostrada pardaleria dels seus dirigents.
- ◆ Les poques ganes que hi ha de seguir parlant de l'amo de Son Bonet... tantes com gràcia ens fa.

LA MOSCA BARRUDA. III # per AS 99

MARRATXINERS D'ADOPCIÓ AL PALAU SOLLERIC

La penúltima setmana d'octubre el Solleric de Ciutat esdevingué l'escenari d'una mostra intitulada *Per amor a l'art* que volia retre homenatge a una sèrie d'artistes ja desapareguts entre els que que s'hi comptaven Pere Sureda, Rosa Palou i Alexandro, tres pintors que, malgrat no haver nascut a Marratxí, feren d'aquest municipi el seu lloc de residència, treball i vivència durant molts d'anys fins a la seva mort física.

L'escrit que *Pòrtula* va demanar a la Fundació d'artistes plàstics majors de Mallorca diu:

"Rosa Palou ha fet profitoses incursions artístiques al pla i a la muntanya per pintar oliveres, postes de sol lluminoses, flors, sementers de l'estiu o la fredor de l'hivern.

Rosa Palou ha sabut interpretar aquesta conquesta de l'ànima de les coses. Tots sabem que el seu nom ha d'incorporar-se a la llista de pintors de Mallorca i Marratxí, i és per això que saludam amb emoció aquesta manifestació de 'Per amor a l'art i la vida' amb l'homenatge que li han retut al casal Solleric".

La mateixa Fundació, que precisament rep el nom d'Alexandro, un dels seus fundadors, comenta sobre aquest artista

"Lluny de tot émfasi perillós i de tota dictadura efímera, l'anàlisi de l'obra de n'Alexandro ens condueix, sense fal·làcies, cap a la serenor i la placidesa, cap a la pau gràvida del goig assolit amb

Alexandro i Rosa Pizà, a la inauguració d'una exposició d'aquesta a s'Escorxador. Era el maig del 94. (Foto, Tolo Aguilar)

l'impuls creador que mou la vida humana.

Des de l'alba lluminosa del classicisme més pur fins a la modernitat que enllaça l'amplitud de conceptes i símbols, conquestes i descobriments, en els pobles de la Serra hi perdura la força d'uns principis, no subjectes a èpoques ni modes, que mantenen la saviesa de la creativitat.

Aquesta és la sensibilitat que defineix la idiosincràsia del pintor Alexandro i que recordarem amb l'homenatge que es duqué a terme al casal Solleric".

En relació a Pere Sureda vàrem tenir l'oportunitat d'assistir a l'acte d'homenatge, que consistí en una presentació per part del president de l'Associació de Veïnats de Sa Cabaneta, el nostre col·laborador Josep Lluís Pol, que també mostrà la seva faceta musical formant part d'una colla de xeremies, a les quals era tan afeccionat Pere Sureda. La sentida interpretació d'Els Valldemossa, amics personals de l'artista homenatjat, i l'actuació del grup pladenateser Aires des Pla de Marratxí, enviats com a col·laboració de l'Ajuntament de Marratxí, conformà una vetlada que s'avingué perfectament amb l'esperit del pintor d'Es Moli de sa Cabaneta.

L'acte, en el qual actuà de presentador Rafel Ferrer, bon amic de la família Sureda, es complementà amb un vídeo basat en fotografies i reproduccions de les obres del creador de l'entranyable personatge de Calafat, extraordinari vident dels problemes actuals de Mallorca que els anys seixanta només es podien intuir a base de fantàstic geni.

A les planes centrals podreu trobar una sèrie de fotos de l'acte, així com les opinions d'alguns dels presents, vinculats d'una manera o altra a Pere Sureda.

Per la nostra part, aquestes retxes i aquestes planes volen esser la contribució de *Pòrtula* a l'homenatge i al record dels tres artistes que ben bé poden esser considerats com a marratxiners d'adopció.

Biel.-

JOSEP MASSOT, PREMI NACIONAL

L'historiador mallorquí Josep Massot i Muntaner, monjo de Montserrat, va ser guardonat per la Generalitat amb el premi nacional de Cultura de Catalunya corresponent a l'apartat de Cultura Popular en la seva edició d'enguany.

El jurat va considerar la contribució de Josep Massot a la recuperació, l'estudi i la difusió de la documentació de l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya*, recuperat fa uns anys i en curs d'edició per part de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Enhorabona i que no sigui el darrer.

R.-

LES MANIOBRES DELS AVIONS, UN PERILL DAMUNT PÒRTOL

Les maniobres de pràctiques que fan les companyies d'aviació que operen a Sont Sant Joan, són un perill constant pels habitants de Pòrtol, per mor de la baixa altura a què passen els avions.

A la foto es poden veure inclús les lletres d'Spanair de l'avió, prova que són molt a prop.

AVIAT HI HAURA ELS SEMAFORS EN MARXA

Es Pont d'Inca aviat comptarà amb semàfors instal·lats al problemàtic creuer de "Las Acacias", vora el torrent, amb Francesc Salvà.

UNA URBANITZACIÓ DE LUXE A PLANERA

La possessió de Planera, segons la premsa de ciutat, ha estat comprada per un lord anglès i s'hi projecta una urbanització de luxe.

Aquesta urbanització, en la qual s'invertiran uns 2.300 milions de ptes, tindrà un restaurant de luxe, amb sala de conferències, i també s'hi construiran deu xalets, al voltant de la possessió, les parcel·les dels quals seran de 2.000 m².

ELS PROBLEMES DE SA CABANETA

Els veïnats de Sa Cabaneta no acaben de veure resolta la qüestió del trànsit del camí de n'Oleza. Si no hi ha retxes, malament; si n'hi ha, els comerciants es queixen. Sigui com sigui, les queixes que la policia no actua, o ho fa de forma arbitrària, són grosses.

També es queixen que l'enllumenat és flux, que les voravies estan malament i que, a més, són perilloses perquè els cotxes a vegades hi pugen per poder evitar els altres cotxes que no respecten la prioritat. Un desgavell.

DROGUES I CARRERES IL·LEGALS DINS MARRATXÍ

Durant les darreres setmanes s'han detingut a Marratxí 4 persones vinculades amb la droga, una prova més que poc a poc el nostre terme deixa la seva tranquil·litat degut al gran augment de població que està sofrint.

La Policia nacional va detenir un jove amb una nova droga de disseny a Ciutat, aquest jove de 26 anys tenia la seva residència habitual a Marratxí.

Per altra part, la Policia Local va detenir tres joves, entre d'17 i 20 anys, acusats de tràfic d'haixix.

Però no només és el tema de la droga, sinó que també les carreres il·legals han fet la seva aparició dins Marratxí, una cosa que fins ara era patrimoni de Ciutat, on com tothom sap als polígons de Can Valero i Son Castelló, molts de divendres el vespre, s'hi celebren aquestes perilloses carreres.

TOTS SANTS A MARRATXÍ

Un any més per la festivitat de Tots Sants es celebrarà al cementiri municipal la missa pels difunts del terme.

Segurament com sempre les tombes estaran plenes de flors que els familiars dediquen als seus difunts.

MARRATXÍ UN DELS MUNICIPIS QUE MES CREIX

Durant el darrer quinquenni ha augmentat el seu cens en més d'un 30%, segons l'informe Demografia, població de la CAIB 1950-1996.

Només dos municipis de tot Mallorca, estan igualats en nosaltres, Calvià i Escorca

**GABINET D'ASSE-
GURANCES**
Aving. Antoni Maura 6,
Es Pont d'Inca
Tel. 60 11 63
Mòbil 908 26 75 23

Manuela Campos
servei a domicili
Aving. Antoni Maura 20 B. Es Pont d'Inca
Tel. 79 58 80. Tel. urgències 970-795880

**Optica
CIUTAT**

Ulleres de sol graduades, 9.800 ptes
Parella de vidres progressius, 19.900 ptes

Carrer Manacor 63 de Ciutat - Tlfn. 46 37 77

ELS VEÏNATS D'ES FIGUERAL I CAN FARINETA ESTAN INDIGNATS AMB EL SERVEI D'AIGÜES

El servei d'aigua a Marratxí, especialment al primer districte, va de mal a pitjor. Si fa uns mesos les queixes constants provenien de Pòrtol, ara els

veïnats d'Es Figueral ja han perdut la paciència i estan pensant en prendre mesures de pressió per aconseguir que el concesionari, Fernando Dameto, els faci cas i arregli les mancances del servei.

Dia 24 d'octubre els veïnats afectats es reuniren per tractar el tema i acordaren estudiar la possibilitat de depositar els doblers corresponents a les quotes de l'aigua en un compte tutorat per un notari o per l'Ajuntament amb la intenció que Dameto no els pugui cobrar fins que el servei no sigui correcte.

En aquests moments "servei correcte" pels veïnats vol dir tenir un mes sencer sense cap mancança ni una d'aigua.

Els portaveus veïnals estan convençuts que estaran temps per tenir arreglat el servei, que consideren pèsim, ja que

s'haurien de canviar les canonades i no creuen que el concessionari estigui disposat a fer-ho.

Els veïnats denuncien que hi ha fugues contínues d'aigua i quan donen pressió a l'aigua aquesta es perd per les fugues. Per altra part quan no ve aigua entra aire a les canonades i quan el líquid torna l'aire també fa girar el comptador, fet que obliga a pagar-lo com si fos aigua consumida. N'hi ha que a això ho consideren una estafa i creuen que l'Ajuntament hauria d'estar més damunt el concessionari i no deixar que fes i desfés segons el seu caprici.

Finalment els veïnats, que es declaren cansats d'aguantar aquesta situació i la volen resoldre d'un pic, creuen que l'actual preu de l'aigua a Marratxí és abusiu i escandalós ja que la tarifa més barata és de 65 ptes m3.

B.-

AUTOESTIMA I COMUNICACIÓ

Es tracta del curs de l'Associació de Dones que va tenir més èxit l'any passat. Dirigit a les persones interessades en aconseguir un harmoniós creixement personal, a les que experimenten dificultat de comunicació personal i professional i a les que vulguin potenciar la creativitat.

Cada divendres a les 20 h.

Succeirà

FIRA DE TARDOR

Els dies 1 i 2 de novembre a Sant Marçal. Vegeu el programa complet a la plana 6.

RECAPTACIÓ DE TRIBUTS

Els impostos sobre béns immobles, vehicles, activitats econòmiques, rústica i les exaccions municipals es poden abonar en Es Pont d'Inca de l'1 de novembre a l'1 de desembre.

MARATÓ FOTOGràFICA

Tindrà lloc dia 2 de novembre a partir de les 10:30 h. dins el marc de la II Fira de Tardor, a Sant Marçal.

CURS DE TAIXÍ

L'Escola per a Persones Adultes de Marratxí l'inicia dia 4 de novembre. Es un curs «beneficiós per a la salut i reforç energètic del cos humà»

Horari: dimarts i dijous de 20 a 21'30 hores a l'Aula Multiús C.P.C. Cos-ta i Llobera. Preu: 4.000 pts mensuals.

EXCURSIÓ A LA TRAPA

Diumenge dia 9 de novembre. Lloc de partida: davant l'església de Sant Marçal a les 8:30 dins el programa "Conèixer Mallorca a peu". Més informació a la plana 6.

EXCURSIÓ A LA TALAIJA DE LA VICTÒRIA I LA PENYAROJA

Diumenge 16 de novembre. A les 9 se sortirà de l'aparcament municipal de Sa Cabaneta, deixaran els cotxes a l'ermita i al coll Baix per estalviar una mica de camí i desnivell. Així el camí dura poc més de dues horettes.

CURSOS DE L'ASSOCIACIÓ DE DONES DE MARRATXÍ

Mecanografia per ordinador. 1 hora al dia, de 17 a 20. Fins al maig.

Tall i confecció sistema Martí, els dimecres a les 17:30.

Cuina, dos dijous al mes, a les 19 h. Català dirigit a castellano-parlants. Dilluns i dimecres a les 20 h.

Anglès, dos graus. Dimarts i dijous a les 20 o a les 21 h.

Gimnàstica de manteniment. Dilluns i dimecres a les 20.

Taller de figures de guix. Dilluns, 19 h. Automaquillatge. Dos dijous al mes, a les 19 h.

Tècniques de brodat, punt mallorquí, punt de creu. Els dimecres a les 19.

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

El millors productes
i el millor servei

De dilluns a diumenge, de 7 a 14 h.
Horabaixes tancat

C/ Can Monjo Fondo, 8 79 75 72 Pòrtol

Esborrany de l'avantprograma de l'Hivern Cultural 97/98

Els actes previstos realitzar, en aquest esborrany de l'avantprograma, són modificables en relació a la data i hora si així es considera oportú. Resaltar també que hi ha diversos actes no inclosos en aquests fulls per estar a l'espera de rebre contesta afirmativa per part dels grups participants i/o col·laboradors.

NOVEMBRE 1997

DISSABTE 15 * Concert de Santa Cecília a càrrec dels alumnes i Banda Juvenil de l'Escola Municipal de Música. Església de Sant Marçal a les 20.00 h.

DIVENDRES 21* Exposició d'"Eines del Camp". Miniatures realitzades per Macià Tugores. Biblioteca de Es Pla de Na Tesa a les 20.00 hores. Fins el 13 de desembre.

DISSABTE 22 * Concert Extraordinari de Santa Cecília a càrrec de la Banda Municipal de Música. Església de Es Pla de Na Tesa a les 20.15 hores.

DIVENDRES 28* Inauguració Marató fotogràfica II Fira de Tardor. Centre Cultural s'Escorxador a les 20.00 hores. Fins el 5 de desembre.

DISSABTE 29 * XII Jornada d'Onomàstica i Toponímia. Organitzada per l'UIB i l'Ajuntament de Marratxí. Centre Cultural Es Cine de Pòrtol.

EXPOSICIÓ DE

FOTOGRAFIA
de
Gabriel Martínez

dia 7 de novembre a les 20'00 h.
(Oberta del 7 al 23 de novembre)
De dimarts a dissabte
de les 18 a les 20 h.
i festius de les 11 a les 13 h.
S'Escorxador
Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació
(degustació de caves i vins artesans)

Escola per a Persones Adultes de Marratxí

CURS DETAIXÍ

"Curs beneficis per a la salut i reforç energètic del cos humà"

Horari: dimarts i dijous
de 20 a 21'30 hores.

Lloc: Aula Multiús C.P.C.
Costa i Llobera.

Preu: 4.000 pts mensuals.

Inici curs: dia 4 de novembre.

Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació

Conèixer Mallorca a Peu LA TRAPA

Diumenge dia 9 de novembre
Lloc de partida: davant l'església de Sant Marçal
Programa
8,30 h. Partida amb autocar
Berenar de pa amb taleca
Dinar a Sant Elm
16,30 h. Tornada a Marratxí
Guia: en Jordi "Costella"
Inscripció: fins dia 4 de novembre, als
tels.: 79.76.24-83 de 9 a 14 h.
Preu: 1.200 pts (dinar inclòs)
PLACES LIMITADES
Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació

Programació de Pel·lícules del mes de novembre 1997

Al Centre Cultural "Es Cine" de Pòrtol
Dia 1 a les 21.30 h.....
Anaconda
Dia 2 a les 19.00 h.....
Anaconda
Dia 9 a les 17.00 h.....
Hombres de Negro
Dia 9 a les 20.00 h.....
Hombres de Negro
Dia 15 a les 21.30 h.....
Sólo los tontos se enamoran
Dia 16 a les 17.00 h.....
Sólo los tontos se enamoran
Dia 22 a les 18.00 h.....
Turbo Power Rangers
Dia 23 a les 17.00 h.....
Turbo Power Rangers
Dia 30 a les 17.00 h.....
Volcano
Dia 30 a les 20.00 h.....
Volcano

L'organització es reserva el dret de modificar aquest calendari per raons externes de distribució de les pel·lícules o per projecció d'una més actual.

Altres activitats a la II FIRA DE TARDOR

Dissabte dia 1 de novembre
18'30 h .... Actuació d'animació infantil amb el grup Bot i Bauxa
19'30 h .... Firma d'autògrafs a càrrec del grup OSSIFAR
Diumenge dia 2 de novembre
12'30 h .... Actuació d'animació infantil amb el grup Dois
13'00 h .... Firma d'autògrafs a càrrec de Tomeu Penya
17'00 h .... Actuació de màgia amb Ms. Misy
18'30 h .... Actuació de màgia amb Ms. Misy
19'00 h .... Firma d'autògrafs a càrrec de l'Orquestrina d'Algaida
Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació

PPPòrtula Comunicació i Cultura, primeres passes a les Autopistes de la Informació

Pòrtula, Comunicació i Cultura, acaba de començar a donar les primeres passes dins les autopistes de la informació. Ja va esser una de les primeres organitzacions amb publicació de Premsa Forana en fer servir els ordinadors en la confecció de la revista. Ara es torna a posar al dia en comunicació de punta, i ho fa sempre de la mà de la tecnologia, cercant, per descomptat, el seu costat més humà i positiu, tenint present que l'objectiu sempre és la gent i la seva cultura. La resta, són només instruments al servei d'aquesta finalitat.

Així, amb el desig de millorar la rapidesa i facilitat en les comunicacions, s'acaba d'obrir una adreça de correu electrònic. Adreça que queda oberta a qualsevol: des dels col·laboradors que l'emprin per fer arribar els seus treballs, fins a aquells subscriptors o lectors que vulguin fer saber a la direcció opinions, queixes, puntualitzacions, i... per què no... alabances! L'adreça en qüestió és la següent

portula@mx3.redestb.es

escrita així, tot en minúscules i amb els corresponents punts. Pensau només amb la quantitat d'arbres que salvarem només pel fet de deixar d'emprar el paper del fax!!

Les condicions són les mateixes que per cartes i col·laboracions "normals": cal enviar a la Redacció el nom, D.I. i telèfon -i adreça electrònica en el cas de l'E-Mail-, encara que, si així es demana, es publicarà amb pseudònim o inicials.

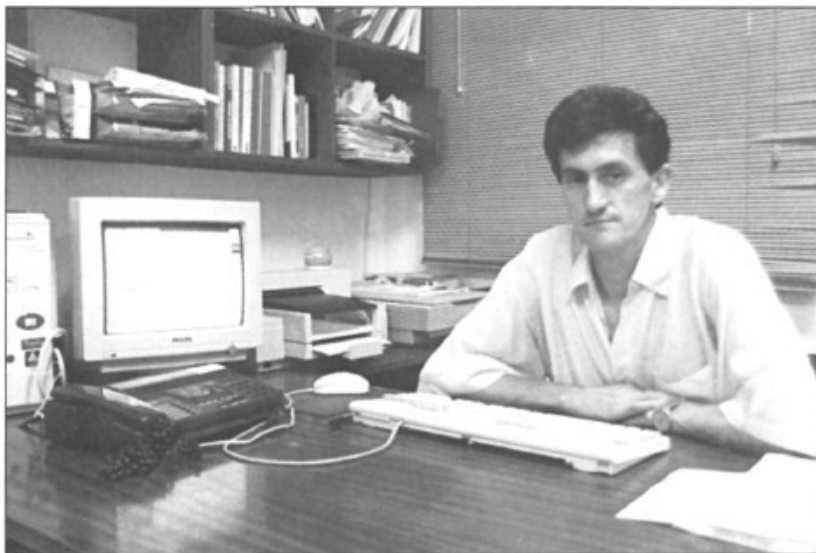
Si tot va com toca a la propera quinzena vos podrem informar l'adreça de la plana WEB que tindrem dins Internet.

Però amb això no n'hi havia prou... Així, des d'aquesta entitat ens hem fet càrrec d'una de les franquícies de VILA-WEB, una de les pàgines d'Internet més visitades del país, elaborada íntegrament en català. Així, se'ns obren les portes per fer unes pàgines d'informació de caràcter puntual, centrades en la nostra realitat cultural i social de cada dia, sense deixar de banda la de la resta dels Països Catalans, present a la pàgina principal. També ens queda pendent per al proper número la seva URL o adreça electrònica.

Tant de bo fem tots de forma habitual aquests mitjans. També volem dir que ens agradaria veure com s'extén la idea d'anomenar "ensaïmada" als símbol "@", present en totes les adreces de correu electrònic (o e-mail, o simplement "trònic") Serà així, una aportació mallorquina a les autopistes de la informació.

Arribarem a tenir una **PPPòrtula** 100% electrònica, que es pugui llegir a qualse-

vol part del món? Qui sap... a poc a poc... no hem de voler córrer quan encara no sabem caminar... però tot arribarà.

Jaume Sastre, un dels primers "internautes" de Marratxi

bielvich@arrakis.es deegvm0@ps.uib.es

Tot a punt per a un nou curs

Col·legi Pius XII

Escoleta
Educació infantil
Primària
ESO
(BUP i COU)

Caminam cap al futur

Aving. Gaspar Bennàssar, arquitecte, núm 33
Tels 75 17 94 / 75 15 72 // Fax 20 03 40
Ciutat de Mallorca

MEMÒRIA DE CULTURA

L'Àrea de Cultura i Educació, per tal de satisfer les demandes de la població escolar per ocupar el seu temps lliure, ha duit a terme durant el curs escolar 1996/97 les següents activitats extraescolars: ceràmica, taekwondo i gimnàstica rítmica. Els resultats han estat excel·lents pel que fa a participació i aprofitament.

L'activitat de Ceràmica es realitzà al C.P.C. Costa i Llobera i al C.P.C. Blanquerna. En aquesta activitat hi havia dos grups: un primer grup que va aprendre a moldejar, fer plaques, usar plantilles i aprendre la tècnica de "Churros"; i un segon grup que va aprendre a moldejar animals i "Pastorets", a desenvolupar la seva creativitat en la realització de diferents peces i a emprar els barnissos, engobes i una mica el torn.

Les classes de Taekwondo es fan a les aules multiús dels col·legis Blanquerna i Costa i Llobera i al Poliesportiu Municipal de Pòrtol i en total s'han examinat un total de 51 alumnes des d'infants fins a adults. Algunes de les activitats que s'han realitzat han estat: participació en el Campionat de Balears, exhibicions a diferents centres públics, pujada a Lluc. Com a fets destacats podem esmentar tres tercers llocs en diferents categories al Campionat de Balears i la consecució del cinturó Negre 1r Dan per Margarita Barrera Cabot, primera dona de l'Escola que ho aconsegueix.

Les classes de Gimnàstica Rítmica fetes al col·legi Costa i Llobera han tingut un alt grau de participació. Com a fets destacats esmentar la classificació d'Antònia Abellán per la final de la "Copa de la Majestad Reina Sofia", el setè lloc de Zulema Grimalt en el Campionat d'Espanya per Equips (Barcelona), la primera medalla de la història de la Rítmica a la nostra comunitat aconseguida per Carmen Márquez al Campionat d'Espanya (Valladolid) i el primer lloc del conjunt inicial (6 i 7 anys) en el Campionat de Balears (Eivissa).

MEMÒRIA DE L'ESCOLA PER A PERSONES ADULTES

Des de l'Àrea de Cultura i Educació, l'Escola per a Persones Adultes ofereix un ampli ventall d'ofertes amb l'objectiu de formar els ciutadans i d'oferir-los cursos per aprofitar el temps lliure.

El que segueix és un resum de la memòria del curs 96/97 del que remarquem un augment de participació respecte anys anteriors i la col·laboració de les diferents entitats ciutadanes per acostar l'Escola a tothom.

Els cursos que enguany s'han fet han estat:

Dins l'Àrea Acadèmica: alfabetització, neoelectors, Graduat Escolar (català, anglès, matemàtiques i social-natural), i preparació per les proves lliures de Formació Professional en les especialitats d'Auxiliar Administratiu i Auxiliar de Clínica.

Dins els mòduls d'ampliació cultural: Estudis Socials a partir de premsa escrita, anglès (nivells I, II i III), català (elemental, mitjà, superior i per castellanoparlants), informàtica (nivells I, II i III), internet, alemany I, mecanografia per ordinador, autoconeixement; comunicació i autoestima, sofrologia.

Dins l'Àrea d'Oci i temps lliure: tall i confecció, cuina, gimnàstica de manteniment i per a persones majors, art floral, pintura, menús nadalencs, ornamentacions nadalencques, solfeig, maneig d'instruments musicals, ball de bot, ioga, iniciació i perfeccionament a la ceràmica, maneig del torn, curs de motlles en ceràmica, figures de guix, taller de pastorets, manualitats, tai-chi, ball de saló, jardineria, restauració de mobles (I, II), brodat, taller de música i costura de roba pagesa.

Amb un percentatge d'assistència del 81,80% enguany s'ha arribat a la màxima matriculació des que l'Escola funciona i tot això no hagués estat possible sense la col·laboració dels professors i monitors i de les següents associacions: Escola Municipal de Música, Escola Municipal de Ceràmica, Àrea de Serveis Socials, Associació de Dones de Marratxí, Mestresses de Casa de Sa Cabaneta, Associació de Veïns Xaloc des Pla de Na Tesa, Associació de Veïns des Pont d'Inca Nou, Aires des Pla de Maratxí i Associació de Persones Majors de Pòrtol, es Pont d'Inca, Sa Cabaneta, es Pla de na Tesa i Sa Cabana.

El fet que l'Escola depengués de la Mancomunitat del Raiguer originà un retard en els cursos, que començaren a finals de novembre (quan es contractà la plantilla de professors), cosa que tingué com a conseqüència la baixa d'alguns dels alumnes inscrits.

Per tal d'oferir una oferta de cursos que s'adaptàs a les necessitats i a la diversitat del nostre nucli, l'Escola es marcà com a objectiu principal el de fomentar la formació d'aquells col·lectius que cerquen un lloc de feina i que necessiten uns coneixements i destreses tècniques per moure's amb seguretat en l'àmbit socio-laboral i també per enriquir-se a nivell personal. Tot això només era possible emprant una metodologia i mitjans didàctics actius i motivants que partissin de les experiències dels alumnes, oferint un ensenyament individualitzat i estretament relacionat amb la realitat quotidiana.

La proposta que fa l'Escola pel curs 1997-98 és la de mantenir i ampliar els cursos per tal de seguir una línia de continuïtat.

café i pa amb olis

C/ Major 131

Tel. 60 20 94 Pòrtol

La nostra Carrossa Funerària

D'ençà que cada any m'atur uns minuts per contemplar la carrossa funerària, situada en el cementeri municipal, he sentit l'imperiós desig d'investigar sobre tan necrològic vehicle; i ha enriquit els meus coneixements sobre ella el senyor Jaume Ribas, que fou regidor del nostre excel·lentíssim Ajuntament, i que conegué de molt aprop les evolucions de tan útil carruatge, objecte de trasllat de tants de marratxiners que ja no són entre nosaltres i als quals des d'aquest humil escrit, avui dia de Tots Sants, retem el nostre més afectuós record amb la nostra més respectuosa oració pel descans de tots ells.

La carrossa funerària fou adquirida pel nostre Ajuntament a principis de segle a un traficant ciutadà que la dedicava a transportar toreros des de l'hotel on s'ubicaven fins a l'antiga plaça de bous de Palma, situada a la dels Patins, propera a la Rambla. Avui es poden apreciar perfectament incrustats a la base d'un modern edifici els arcs d'accés al referit espai taurí.

La lògica municipal s'imposà, determinant que la carrossa havia d'esser adaptada perquè estàs en consonància amb la funció pública a la qual seria destinada, i sofrí aleshores una primera transformació.

Després de l'any 1939 la carrossa es restaura i tan senyalada tasca es fa, en un principi, a l'aeròdrom de Son Bonet i les tasques s'han de suspendre per la negligent torpor de l'encarregat que l'ubicà a la vista dels viatgers que sumaven a la por de volar l'infundat terror d'un supersticiós presagi. Llavors es decideix traslladar el carruatge des de Son Bonet al Col·legi La Salle d'Es Pont d'Inca, on sense cap problema és restaurada i dotada de la configuració racional del que abans s'entenia que havia d'esser un carruatge mortuori.

Primer l'amo de Ca Na Enriqueta de Pòrtol i en Pere Coll Canyelles després llogaren el cavall que estirava el carruatge. Segons conta en Pere l'import del servei equí era de 150 pts i pel mateix import feia de cotxer el fossar del cementeri, que fou durant molts d'anys el senyor *Dionisio*.

Les conduccions de la part alta, és a dir, Sa Cabaneta i Pòrtol, es feien el dematí i les d'Es Pla de na Tesa i Es Pont d'Inca l'horabaixa.

El vehicle mecànic acabà a finals dels 60 amb tan particular i singular mètode de trasllat, que acabà arraconada i ruïnosa a les golfes de l'oblit.

L'any 1992, essent batle de Marratxí el que ho és a l'actualitat, D. Miquel Bestard Parets, i amb el consentiment de l'equip de govern, es decideix recuperar pel poble aquesta joia de l'antiguitat, amb el desig de fer brotar o ressuscitar la humanitat de tots els seus protagonistes amb la naturalitat amb què cada planta sorgeix de la seva terra vernaclea.

Sens dubte els enterraments d'abans suscitaven la curiositat de la gent per la seva pompositat, però aquella era la història del nostre entorn, que sempre es construeix amb materials que aspiren a esser permanents, i la nostra carrossa és allà com a patrimoni dels marratxiners; la podem admirar a l'entrada del nostre cementeri, quieta i callada com si fes

guàrdia reial per tots aquells que traslladà i com a garantia perquè no oblidem mai la seva història, la nostra història.

Octubre de 1997

José Franco i Díaz de Bustamante
President d'ID.MA.

**Distingiu-vos
fins a n'es darrer detall**

**Una extraordinària gamma
de marbres, granets i pedres
ornamentals que trobareu a
bon preu a...**

Màrmoris s.l.

MÁRMOLES
GRANITOS
ARENISCAS
FABRICACIÓN
INSTALACIÓN
PARA OBRAS Y
EL HOGAR

16 de Julio, 77 - Pasaje Particular nave D
POL. SONCASTELLÓ - 07009 PALMA
TEL. 42 23 11 - FAX 75 36 27

SOCA-ARREL INICIA EL CURS ESCOLTA FENT PINYA

"Volem que les nostres arrels siguin profundes i fermes per què les branques facin una ombra esponerosa".

Amb aquesta frase, els caps de Soca-Arrel volen resumir l'esperit que ha d'impulsar l'agrupament. La mateixa màxima va ser el lema de l'inici del curs els passats dies 18 i 19 d'octubre, a la sortida de passes celebrada al Camí de Sant Jordi a Pòrtol. A aquesta sortida, el canvi és el tema central de les celebracions. El canvi d'unitat dels nins i dels caps, la incorporació de nous membres a l'agrupament i l'arreu de alguns dels que durant els primers anys de vida de Soca-Arrel han fet possible l'escoltisme, com Na Bel Heras, en Gerard De la Vega, en Pere Gayà i el que durant tres anys de vida ha estat el cap d'agrupament, Miquel Bosch, també el recordatori pen Rafel Payeres i na Xisca Campins.

A banda de les despedides també hi ha unes noves incorporacions que fan que l'agrupament rutlli, en Pep Lluís Garrido a la unitat de ferrerets, na Joana Cerdà, a la unitat de llops i na Maria Antònia Canyelles, a la unitat de pioners i caravel·les. També alguns dels que durant els tres anys han tingut un contacte directe amb els al·lots han passat a desenvolupar altres tasques dins l'agrupament, així en Dani Mas, na Guida Bibiloni i en Guillem Bosch han deixat els pioners i caravel·les per passar a ocupar càrrecs dins l'equip d'agrupament, igual que en Tomeu Moll que ha deixat els ferrerets per la mateixa raó.

Na Catalina Moll, serà la més ocupada de totes ja que a la seva nova tasca de cap d'agrupament suma la feina que haurà de fer dins la unitat de pioners.

KALMA

-artesans-

Decoració amb flor seca
Restauració de mobles
Fusta artesanal

Cursets d'Art Floral en sec
Cursets de Restauració de mobles

Camí de n'Olesa 123 Tel 79 79 03 Sa Cabaneta

NOU TALLER A PÒRTOL

TALLER
TOMEU JOAN
(REPARACIÓ D'AUTOMÒBILS)

C/. Major, 5 Tel 60 22 98 Pòrtol

Entre Joves

En Guillem Lluís Canyelles i Rigo és una de les nostres víctimes d'entre joves. Un al·lot que neixé el dia 11 de juliol de 1980 a Pòrtol.

Ha viscut molts d'anys devora Es Molí, però no fa gaire que s'ha traslladat a Cas Teixidor.

Estudia de pastisser i és que a una persona com ell li queda molt bé dedicar-se a la cuina... perquè, com tots els que el coneixem sabem, és un gran catador...

En un futur li agradaria poder fer feina i si fos en una pastisseria pròpia millor.

Fa 10 anys que està aficat al S.P. Sant Marçal, primer com a jugador i ara com a no se sap què. Si més no, li agradaria arribar a ésser entrenador. De fet ja entrena.

Al seu temps lliure li agrada estar amb els amics. I el seu hobbie especial és la fotografia.

Una pel·lícula que triaria seria *Quatre noces i un funeral*. Un llibre que li ha agradat molt ha estat "*El Rey*" (la biografia del rei d'Espanya) que assegura haver llegit tot, sense botar-se cap pàgina... és que tal vegada ho deu fer amb altres llibres?

Un CD que triaria seria *Les millors cançons d'Ocults*. Un diari "UH" i una revista *Pòrtula*, diu que és veritat i no per fer la pilota això de triar. Admira na Lady Di. Com a activitat artística tria la fotografia per sobre de totes les altres.

El seu plat de cuina preferit és el marisc. Com a pintor es queda amb Miró, com a poeta amb Albertí i com a compositor amb Biel, un santamarier amic seu.

Un viatge ideal per ell seria un safari fotogràfic per Àfrica, o tota la part mediterrània d'Àfrica, però sempre pensant en la fotografia.

Es considera molt caparrut i molt obert. Se sent orgullós d'haver viscut com ho ha fet tota la seva vida. L'experiència més impressionant de la seva vida va ser la mort d'un amic.

Tornaria a repetir l'experiència d'ésser campions de lliga i és que encara que juguin per jugar i no per guanyar, un triomf sempre alegra...

Quan li demanam què és allò que no tornaria a fer mai més diu que "no tornaria a fer feina si pogués..." I qui no?

Una gran il·lusió per ell seria poder fer un gran viatge.

La seva escala de valors és: amicitat, família i salut.

A les persones les demana, sobretot, sinceritat!

De la societat actual canviaria la meitat de la política

actual i el seu partit ideal seria aquell que fes feina pel poble i no el poble per ell.

De *Pòrtula* el que més li agrada és *Espòrtula* i el que manco..., doncs, encara no ho sap!

Li agradaria entrevistar Xavi Torres i la pregunta clau que li faria seria: quina ha estat la seva motivació per seguir endavant?

No sap quina pregunta li hagués agradat contestar i és que així mateix ja n'ha respostes moltes.

Paraules clau: què és per a tu?

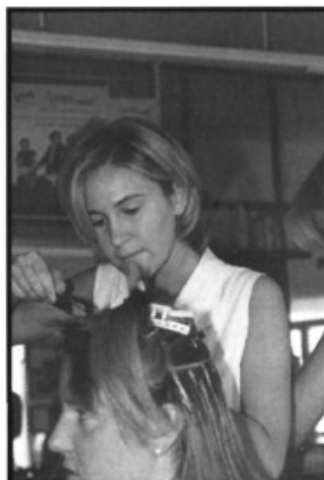
Sinceritat: el més gros que han de tenir les persones.

Urbanisme: si seguim així no podrem ni sortir al carrer.

Sortir de marxa: estar amb els amics...

I així acabam amb en Guillem Lluís. Gràcies per la teva col·laboració Guillem i a vosaltres per llegir-ho. Si voleu que entrevistem algú en especial ho feis saber a Pòrtula. 79 78 70.

CBE.-

Saló Maria Estil i Belleza

Perruqueria
Ungles de porcellana
Depilació - Massatge - Manicura
Pedicura - Facials
Gimnàstica passiva - Sauna

De 9 a 19'30 h.
Dissabtes de 9 a 17 h.
Dilluns tancat

Albert Castell 21
Tel 60 29 18 Pòrtol

Per una bona construcció

Construccions Felip Canyelles

C/. Major, 179
Tel. 60 29 89
Pòrtol

APROXIMACIÓ A LES ANTIGUES NISSAGUES DE XEREMIERES DE PÒRTOL

1.- Exposició de motius.

El nostre treball parteix d'una tradició cultural que l'esdevenir dels anys i dels fets ha anat arraconant fins a deixar-la quasi oblidada. És evident que si ningú no ha fet una feina per escrit on quedi constància del que no ha desaparegut encara de la memòria, aquest llegat cultural dels nostres avantpassats acabarà per desaparèixer, i serà irrecuperable.

La investigació no pot abastar tot el que dóna el tema, per manca de temps i mitjans. De totes maneres sí que pretenem a través d'aquest treball posar una primera pedra per als que darrere vulguin aprofundir en aquest fet cultural que fins ara no havia estat mai motiu d'estudi.

2.- Les colles.

El primer de tot que cal ressenyar és que a principis d'aquest segle les colles

Miquel Creus, des Forn,
i Sebastià Bibiloni "Miquelona".

de xeremiers a Pòrtol eren al voltant de cinc. Tot això tenint en compte que aquestes colles no eren fixes, sinó que els xeremiers o els flabiolers canviaven sovint segons la disponibilitat de cada un.

Així doncs podem dir que les colles més estables que es troben són les d'Antoni Mut de Can Floris, flabioler i Joan de Cas Sastre xeremier, la dels germans Andreu i Miquel Canyelles Homar de Can Canyar i ja més enrera la de Sebastià Bibiloni Isern de Can Miqueló, flabioler, i Miquel Creus Pauló o des Forn de l'Església. Altres xeremiers o flabiolers que també eren de Pòrtol i feien colla amb alguns d'aquests ocasionalment eren Xisco Canyelles Roca de Can Rosselló i el seu pare Antoni Canyelles Canyelles. També cal ressenyar un altre Joan de Cas Sastre, pare de l'abans esmentat. Dins el treball també volem recollir les

Autoservei Can Cantó

Vicenç Matas

Carns, verdures i fruites
ben fresques

Camí de Can Frontera, 1
Tel. 79 48 01 Es Pla de na Tesa

Antoni Juan Amengual
(Gestor - Assessor - Agent)

COMPRA }
VENDA } FINQUES
LLOGUER }

Camí de n'Olesa 74 A
Tel. / Fax: 60 27 54 Sa Cabaneta

PODA DE PALMERES

Tomeu Català
tels. 79 77 25
60 27 20

ESPECIALISTES EN ARTICLES DE
MUNTANYA, CAMPING, ESQUI I ESCALADA

Ja tenim
20 anys!

**ES
REFUGI**

"Si ens parles de Marratxí o de
Pòrtola tindràs descompte"

Via Sindicat, 21, pati interior
(Antic edifici del Sindicat Forà)
Tel. 71 67 31

particularitats biogràfiques de cada un d'aquests personatges en la mesura que sigui possible dels records de la memòria dels seus descendents.

Tots aquests xeremiers i flabiolers daten com a molt enrera de la segona meitat del segle XIX essent impossible trobar ressenyes de més enrera.

Aquests xeremiers portolans participaven de totes les festes del poble, la Mare de Déu del Carme i les festes dels Quintos, animant les corregudes de joies o l'ofici solemne de la festa patronal. Igualment per les festes de Sant Marçal participaven de dues de les misses que es feien en honor del Sant, les completes que es celebrava el dia de la revetla i l'ofici del dia 30 de juny.

A part d'aquestes festes de dins el terme és molt curiós la participació d'aquestes colles a les fetes de Sant Agustí a s'Arracó o de Sant Bartomeu a

Mestre Antoni Mut, de can Floris

Andratx. També eren habituals les seves actuacions per les festes de la Mare de Déu d'Agost a Sant Jordi.

3.- Petit recull d'instruments.

Un aspecte important d'aquest llegat cultural és el remanent d'instruments que queden com a patrimoni familiar i quasi folklòric i en desús. És un cabal tan nombrós i dispers, per causa de les herències, que es fa difícil recollir tot el que encara resta. De totes maneres dins aquest resum anotam una petita mostra del que s'ha trobat.

A Can Floris, pertanyent a Antoni Mut, hem trobat un joc complet de xeremies i flabiol i tamborino, eines per fer canyetes i un altre joc molt incomplet de xeremies, entre altres instruments de canya.

A Can Canyar, pertanyent a Sebastià Bibiloni Isern, hi ha un tamborino romput i un flabiol.

També tenim constància, encara que no ho hem vist, que queden més flabiols de Sebastià Bibiloni i possiblement un altre tamborino, i altres estris d'altres xeremiers i flabiolers. En el moment de fer aquest resum encara no hem acabat la tasca de catalogació més que res per la dispersió dels intruments dels quals tenim constància que un està a Sa Rapita, i d'altres per Palma. Confiam de tenir-ho tot a punt per a la publicació de les Jornades d'Estudis Locals.

Guillem Miquel Bosch i Roca
Tomeu Moll i Mas

Espai patrocinat per
l'Àrea de Cultura i Educació
de l'Ajuntament de Marratxí,
organitzadora de les Jornades

Les fotos d'aquesta colla corresponen al Cançoner Popular de Catalunya, de Baltasar Samper.

Automoció **JOAN** S.L.

Tallers
Venda de cotxes
nous i usats

Camí de Muntanya, 7-24
Tel. i Fax: 42 80 67
Son Ferriol

NÉIXER A CASA

S'estima més que no li diguin comaró sino comare. Encara que sigui dels pocs homes que assisteixen les dones en el part, la seva feina és molt femenina. A més, la paraula comare significa vora la mare. Per què, idò, li hauríem de canviar el gènere?

Mikel Mantxola és un basc nascut a Caracas l'any 1959. De jove vengué a viure a Mallorca i cursà la diplomatura d'infermeria. Posteriorment s'especialitzà en puericultura i com a comare a la Complutense de Madrid. Ja en aquesta especialitat fou peoner. A Madrid i fins aquell moment, mai cap home no s'hi

Hi ha mirades que ho diuen tot

havia matriculat. De llavors ençà, la seva formació és continua i ha aprofundit en disciplines com l'acupuntura o la naturopatia entre d'altres.

Sempre amb el telèfon mòbil penjat de la corretja, Mikel parla -ara en català ara en castellà- pausadament i tranquil·la, encara que els seus ulls delaten l'activitat d'un esperit inquiet.

Després de molts de mil·lenis de parts a casa, la tecnologia del segle XX va introduir a les cultures occidentals el part a la clínica, esborrant pràcticament la primera possibilitat. Es tracta com deim d'un canvi en la definició cultural del fet. Abans, el part era un esdeveniment social, un moment importantíssim en la vida de la parella i de la seva família. Avui, la possibilitat d'un risc o perill fa que moltes persones considerin el part com una situació potencialment patològica que s'ha de passar el més aviat possible.

L'any 85, Mikel comença a preparar parelles per al part a casa. La feina més feixuga d'aquests primers anys fou obrir camí. Fins aleshores, ja hi havia hagut algunes experiències per part d'altres professionals, però es tractava de casos aïllats i inconnexos. La seva idea era muntar una estructura que permetés recuperar la normalitat del part. Néixer a casa no significa fer-ho a l'antiga, ni renunciar als avenços tecnològics, ni parir en males condicions. Així, a poc a poc, s'anà formant l'estructura del grup néixer.

Abans, emperò, d'arribar a la situació actual, Mikel tengué necessitat de donar compliment a una vella curolla: anar a Àfrica. Fou així que l'any 1987, a proposta d'una organització suïssa i gràcies precisament a la seva experiència en parts naturals, trencà amb tot i s'embarcà cap a Benin, un petit estat

ex-colònia francesa que fa frontera amb Nigèria, 5º al nord de l'Equador.

A l'Àfrica dirigí una petita maternitat. Ensenyava a les comares indígenes les tècniques bàsiques per eliminar els possibles riscos inherents al part. Lluny de qualsevol ciutat, perduts a la selva, Mikel fou també aprenent. Les mares indígenes li ensenyaren dia a dia la saviesa i la fortalesa del cos. Algunes arribaven a peu des de molt lluny, carregades de fills petits, i cinc minuts després d'haver parit, es penjanven el nadó a l'esquena i se'n tornaven amb tota la tropa, altra vegada a peu cap a casa seva.

A Ciutat, el vaixell insígnia del seu grup fou un pis antic al carrer de Monti-Sion. Començaren amb uns 10 parts anuals. Poc a poc, les mateixes mares anaren contant la seva experiència a altres dones que s'hi anaven engrescant. El grup no ha fet mai propaganda de la seva activitat i actualment atenen entorn als 50 parts anuals (quasi un part cada setmana).

La gran majoria de dones que preparen el seu part amb el grup Néixer, són persones d'un nivell cultural mitjà-alt. Per professions crida l'atenció la dominància de mestresses, professores i artesanes. En conjunt podem parlar de persones inquietes, amb molta consciència, que coneixen el valor de les vivències de les persones, especialment en les primeres etapes de la vida. En aquesta societat nostra, cada vegada més, la gent agraeix un tracte càlid i personal. Precisament la paraula ecologia, avui tan mal tractada i tan prostituïda, té la seva arrel en el grec «oikos» que significa habitació o casa.

Mikel treballant dins l'aigua

De totes les parelles que preparen el part amb Mikel, un bon grapat el tendran a casa seva. La resta -ara per ara majoria- seguirà exactament la mateixa preparació, i només en el darrer moment, quan el part ja sigui a prop, aniran a la clínica. La finalitat última del grup Néixer és retornar a la mare el paper de protagonista en el part. Envoltar aquest fet d'una immensa sensibilitat respecte de la maternitat i eliminar al màxim aquelles situacions que puguin resultar estressants per a la mare.

L'altra gran activitat que du a terme Mikel és el treball amb nins dins l'aigua. Els nins d'avui, en general, són persones excessivament protegides i limitades. Moltes vegades no do-

Sobra qualsevol comentari

nam temps a que el cos desenvolupi tot el seu potencial de reacció i l'anam limitant. No deixam que el nin tengui mal, ni que plori, ni que sui un costipat perquè l'atipam de medicines, etc. El sofriment extern està prohibit. L'experiència ha demostrat a Mikel que la piscina o la mar estimula moltíssim l'aparell psicomotor, muscular, nerviós i circulatori. Es tracta, resumint, de treballar la globalitat.

Actualment el grup Néixer compta amb dos centres: un a Binissalem i l'altre a les cases de Son Daviu Nou. Aquest centre marratxiner de fet ha vingut a substituir el de Ciutat. Actualment preparen el part a Son Daviu Nou una quinzena de parelles. A partir del 6e mes d'embaràs, poc més o menys, cada dilluns i durant dues hores, l'home i la dona assisteixen a les xerrades que condueix Mikel. Sovint, aquestes converses es veuen il·lustrades amb el relat d'una companya que dies abans va tenir

el seu fill. Els dimecres estan dedicats íntegrament a la gimnàstica de la dona que prepara Maika, integrant del grup d'ençà de fa set o vuit anys.

Mikel ha assistit parts a totes les poblacions del nostre terme (Sa Cabaneta, Pòrtol, es Pont d'Inca, Es Pla de na Tesa, etc.). Fora Marratxí, un dels termes que més naixements fa a casa és Pollença (que curiosament coincideix en ser un dels termes amb més inquietud cultural). Com a anècdota podem citar que darrerament fins i tot ha assistit un part a Orient (sabeu de quina nacionalitat?).

Algun dia -ens diu Mikel- posaré en paper totes les experiències viscudes. Estam ben segurs que serà un part -el del seu llibre- d'allò més ben preparat. Mentre i des d'aquí, li oferim les pàgines de **Pòrtula** per anar fent gimnàstica.

Josep Lluís Pol i Llompart

S'Amagat

Especialitats de la casa

Paleta de xot

Porcella

Frit mallorquí

Assortit de pizzes

Noces / Batejos / Comunions

Dinars d'empresa / Celebracions

reserves 79 73 59

Pòrtol

OLI AROMÀTIC DE CAN BAIX SOL

Un nou disseny dels artesans de Tot Herba

Amb la col·laboració de l'Institut Balear de Disseny i la Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria del Govern Balear s'exposaren al Centre de Cultura Sa Nostra els productes que enguany han canviat la seva imatge per actualitzar-la i modernitzar-la.

Un dels productes estrella d'aquesta presentació-exposició fou l'Oli d'Herbes que s'elabora a Can Baix Sol, que es presentà com a objecte de regal i amb

una capsula d'obertura longitudinal molt atractiva, que tant pot servir de capsula com d'expositor.

L'Oli d'Herbes és un oli de plantes, 100% natural, destil·lat d'herbes aromàtiques i medicinals, no gras i lliure d'alcohol. Els seus efectes són instantanis i, degut a la seva concentració, s'empra en petites dosis.

És un oli ideal per fer massatges i friccions que tonifica, és saludable, refrescant, vitalitzant i bàlsamic, alhora que proporciona un aroma molt agradable. Es pot emprar en massatges esportius abans i després de la pràctica de qualsevol esport, en banys refrescants i en la purificació de l'ambient.

Com a efectes cal dir que estimula la mobilitat articular, millora la flexibilitat muscular i suavitza la pell, convertint-se així en el remei casolà ideal amb efectes d'aromateràpia i plantes medicinals.

El disseny d'aquest Oli d'Herbes, que podeu trobar a les apotecaries, permet veure el líquid verd natural de l'oli que contrasta amb el color complementari del tap, que recorda els antics taps de suro que usaven els perfumistes.

I és que els artesans de Can Baix Sol d'Es Pont d'Inca saben harmonitzar perfectament els avanços tècnics amb la natura i les velles tradicions.

DM / B.-

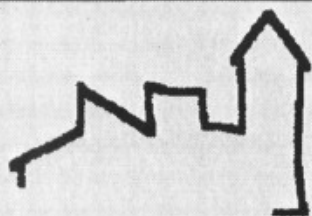
GELAT DE FIGUES DE MORO, ACTIVITAT DE L'A.V. DE PÒRTOL

L'associació de veïnats de Pòrtol va fer una activitat oberta a tothom, fer gelat de figues de moro.

L'especialista en productes naturals que va donar les instruccions era en Tomeu Català, de Vilafranca.

L'activitat es va dur a terme als locals de l'A.V. Sa Pua de Pòrtol.

La participació fou d'una vintena de persones que varen seguir el procés d'elaboració del gelat de figues de moro, i que posteriorment varen poder gaudir del seu sabor.

ESTUDI D'ARQUITECTURA ANSELM LÓPEZ BEZUNARTEA ARQUITECTE COL·LEGIAT 23417-6

Projectes d'edificis d'habitatge - Projectes comercials - Projectes d'urbanització - Projectes de jardineria, piscines - Projectes de reforma - Legalitzacions - Valoracions Immobiliàries - Estudis de patologies
Informes pericials - Informes urbanístics - Certificats d'habitabilitat - Càlcul d'estructures - Gestió urbanística
Reparcel·lacions - Estudis de pressupostos - Estudis de promocions - Assessorament arquitectònic

Tel. 971 60 22 00 - 907 85 83 01 - Fax. 971 60 22 00
C/ D'Albert Castell 20,1,2 Pòrtol - 07141 Marratxí

A L'ENTORN DE PERE SUREDA

Com dèiem a la plana 3 durant l'homenatge de Per amor a l'Art vàrem parlar amb una sèrie de persones sobre el pintor d'Es Molí de Sa Cabaneta.

Elvira, Maria i Catalina Sureda
Què pensau d'aquest homenatge de record al vostre pare?

Pensam que és una iniciativa que està molt bé. Va sortir de Jaume Mir, l'escultor, que es coneixien de l'època que ell anava molt pel Cercle de Belles Arts i ell va suggerir el nom de Pere Sureda com a record per una persona que ja ha desaparegut. A nosaltres, aquesta iniciativa per amor a l'art, ens pareix una idea molt fresca i ens pareix excel·lent que tothom col·labori desinteressadament.

Quina acollida veis que ha tengut?

L'exposició general es va inaugurar dilluns i avui és el dia concret per recordar en Pere Sureda. Creim que per part dels ciutadans tothom ho ha rebut amb molta alegria i és un poc la idea de participar en tots els actes culturals des del carrer, més amb les portes obertes que de cara a porta tancada.

Creis que la figura de Pere Sureda i la seva obra són prou valorades, en general, des de la seva mort?

Creim que no, però no et sabem dir perquè ni perquè no, supòs que perquè nosaltres no ens movem, no feim res, ens quedam allà, no? El motiu, imaginam que a nivell de cada persona com és i les ganes que té que les coses es donin a conèixer té molt a veure, i nosaltres no som, cap de les tres ni la nostra mare

tampoc, persones així, que ens agradi el tema de figurar i per part de les institucions tampoc no creim que s'hagi fet res perquè la gent de la nostra generació ni de la generació més propera el conegui. Pensam que no coneixen la seva obra.

A Marratxí en concret, creis que l'Ajuntament ha fet el cas que havia de fer a una persona que va estar allà durant trenta o quaranta anys?

Creim que no, però també pensam que tothom se'n pot adonar i fer-ho una vegada que ell ja no hi és. És una llàstima, però millor qualche vegada que mai.

Pot servir la mostra d'ara per agafar noves iniciatives en aquest aspecte?

Creim que sí, que això serà un poc la sortida de moltes coses que vendran. Estam segures que sortiran moltes coses arran d'aquesta iniciativa que ha sortit ara.

Com a família, teniu qualche projecte en concret?

No... hi ha previst un homenatge, una exposició homenatge a la Fundació Barceló, això és el més proper que ara mateix tenim confirmat i per part de l'Ajuntament de Marratxí hi ha hagut algunes paraules, però no és tan concret on, el lloc ni la data, això no ho sabem encara, però si que hi ha hagut qualche paraula.

(Maria afegeix) Volia comentar això de l'Ajuntament de Marratxí, que jo vaig tenir una conversa telefònica amb en Miquel Coll, arran de convidar-lo a aquesta iniciativa, a aquesta festa, i per veure si l'Ajuntament volia col·laborar, cosa que ha fet amb la presència dels Aires des Pla de Marratxí, va comentar la possibilitat de fer una exposició o un homenatge, no va definir-se molt bé. De tota forma pens que si es fes estaria molt bé el molí, quan està restaurat i reformat, seria un lloc més adequat dins Marratxí.

Què pensau de la conversió d'Es Molí en un espai cultural, una recuperació pel poble?

Ens pareix la millor idea que hi pot haver. S'ha de dir que si es fa supòs que agafaran bons professionals i cuidaran no només la part de restauració de l'edifici, sinó també l'entorn i com es farà la tria del tipus de... crec que serà el museu de la ceràmica i... crec que depèn molt de la persona que se'n fagi càrrec de tot això, de com sigui a nivell professional i a nivell humà.

Per acabar, un breu record personal, vostre, de Pere Sureda.

(Elvira ho diu i les altres hi estan plenament d'acord)

Un record de la seva persona és que era una persona amant de la natura, que protegia totes les coses naturals, era una persona humana, humorista, que li agradava fer bromes i amb certa ironia també.

Voleu afegir alguna altra cosa sobre tot això: l'homenatge, el record, la seva

persona, el futur de la seva obra...

Sí, creim que hagués estat molt content de veure un dia com avui.

Nosaltres volíem fer una festa per recordar-lo com a ell li hagués agradat: envoltat d'amics, que és una cosa que ell estimava molt i avui és un dia que està expressament dedicat a ell, amb els seus amics i gent que estimava. Això li hagués agradat molt i joestic segura que allà on sigui està rient, segur.

(Elvira afegeix) El millor homenatge que li podrien fer seria reconèixer el seu molí, dedicar-lo a l'art i considerar-lo com

la casa dels artistes, que ell tenia present, i dedicassin el molí a la seva memòria.

Tomeu Estaràs, d'Els Valldemossa

Primer de tot, era un gran amic de mon pare, d'això sí que me'n record. Mon pare va esser el fundador de l'agrupació folclòrica "El Parado" de Valldemossa i era molt bon jugador d'escacs i me'n record que feia moltes partides amb Pere Sureda. Quan nosaltres vàrem començar com a "Existencialistes de Valldemossa", l'any 59, en Pere ens dedicà un parell de dibuixos i un parell de coses, sempre d'humor, d'allò que feia dels Calafats, d'aquells acudits tan interessants, idò nosaltres vàrem esser part d'aquests principis.

Quan vàrem començar com a Valldemossa ens va fer un parell de dibuixos i apunts per treure pels diaris per donar-nos una espijjada per partir, ens va ajudar bastant.

Pens que se mereix aquest homenatge com a persona i com a artista, és una persona que s'ho mereix de veres.

Bernat Estaràs, d'Els Valldemossa

Era un home que nosaltres el vinculàrem tota la vida perquè tenia un gran esperit d'artista, com amb els dibuixos, que jo sóc pintor... Tenc un bon record d'ell i les poques vegades que vàrem coincidir, sempre tenia una riulla a la boca i era un home mallorquí cent per cent, com quan va fer el dels Calafat i

aquestes coses tan nostres i que, realment, es mereixia aquest petit homenatge.

Rafel Estaràs, d'Els Valldemossa

Jo el record com a petit, perquè ja era amic de mon pare i record aquesta relació que hi va haver entre la família d'en Pere i el meu pare i, personalment, com a director del Parado de Valldemossa. Després vaig tenir un contacte més personal, inclús t'he de dir, entre d'altres coses, que he anat de Valldemossa a Sa Cabaneta amb ase, cosa que avui en dia no s'atreviria a fer-ho.

Després, quant a aquest dibuix que ens va fer ell, aquesta caricatura, que nosaltres empràrem com a nadala, l'enviàrem des d'Anglaterra...

Justament en aquell moment havíem canviat, perquè vàrem canviar a Londres. Mentrestant, ell i uns amics a les festes que organitzaven es vestien de Valldemossa i posaven els nostres discos de *play-back*. És a dir, que això que s'inventaren anys després aquests programes de televisió, ell ja ho havia fet en directe a les festes de l'hotel perquè era una persona molt animada. A nivell artístic també ens va ajudar amb consells i coses d'aquestes. El record com a qüestió família i també com a qüestió amic. Llavors vàrem tenir un contacte i una amistat molt llarga.

Crec que aquest homenatge és molt merescut i que està molt bé perquè el recordes sempre i, sobretot, als amics els dónes l'oportunitat d'estar amb la família, cosa que moltes vegades oblidam. Aquestes caricatures que feia ell com aquesta de l'any 71 que diu que Mallorca és plena d'autopistes i aeroports, vint-i-sis anys abans que vegem això que està passant ara, per desgràcia ens acostam a allò que ell pregonava l'any 71...

Per desgràcia ha encertat en les seves visions i això és fòtudidíssim.

Raphel Pherrer

L'homenatge d'avui és un reconeixement de la figura de Pere Sureda que ha estat molt bé perquè ha estat senzill, no ha tingut aquests postissos que solen tenir els homenatges, ha estat la família directament la que ha convidat a uns amics com quan convides a recordar algú, ha estat una missa blanca totalment a la qual, en lloc d'una música sacra, hi ha hagut una música feta pels amics i és tan sacra o més que la de la missa perquè hi ha el sacrament de l'amistat. Per mi ha estat una missa recordatòria on tothom ha vingut de cor i no per obligació i per això ha sortit tan bé. Han vingut els amics a recordar, han menjat la seva carn i han begut de la seva sang amb aquesta litúrgia a través de la música, la seva obra i la presència dels amics.

Crec que de cara al gran públic és

obligació de les institucions, de l'Ajuntament de Marratxí i del Consell Insular, de considerar un artista i de la Conselleria de Cultura, per dir-ne tres; ara, entre els amics no només per revitalitzar, sinó per estar present sempre. Les institucions s'ho han de plantejar d'una vegada perquè han fet el "roncero" amb aquest tema.

Especialment a Marratxí no l'han reconegut massa, perquè és un dels artistes més importants que ha tingut. Probablement és el més important, el que ha

donat més nom, el que pot fer que Marratxí tenguí un nom vinculat a l'art de categoria, vinculat a Sorolla; no s'ha d'oblidar que Muntaner va anar a classes amb ell, així que Marratxí, que beu d'aquesta fama, a part dels seus propis valors, que els té, un artista com ell li ha de correspondre el reconeixement.

Jaume Albertí

El conec com un home que era molt interessant i a l'estiu es vestia amb "traje" de llista, de mil retxes i duia capell. Era un home molt comunicatiu que freqüentava amb molta assiduitat el Centre de Belles Arts, jo el coneixia d'allà, i estava molt interessat pels avanços de la pintura i molt nomenat pels dibuixos que feia diàriament a el diari *Baleares, Coses d'en Calafat*, que després es publicà a un llibre que jo tenc i que resumia els principals dibuixos que havia fet al diari.

Maria Horrach

El meu record és el d'un senyor vestit de blanc, molt ben vestit, amb el seu gaiato, passejant per Sa Cabaneta, un senyor molt amable, un senyor que m'hagués agradat molt conèixer més en profunditat perquè la meva coneixença era a través dels seus dibuixos a la premsa, dels dibuixos que de vegades veia a casa seva, que hi havia anat un parell de vegades. Després, la seva amabilitat amb els artistes.

Gràcies a tots.

B.-

Miquel Costa i Llobera

en el 75è aniversari de la seva mort

VIDA

Miquel Costa i Llobera (Pollença 1854 -Palma 1922) és, juntament amb Joan Alcover, el poeta que fou considerat durant molt temps màxim exponent de la poesia catalana a Mallorca. Les generacions posteriors es formaren dins el mestratge d'ambdós escriptors i conformaren allò que s'ha anomenat l'Escola Mallorquina. De família benestant de terratinents pollencins - propietaris de Formentor, a més d'altres finques importants - cursa el batxillerat a l'Institut de

Palma, on rep la influència de Josep Lluís Pons i Gallarza. Comença la carrera de dret a Barcelona (1872 - 1875), però una profunda crisi religiosa li fa interrompre els estudis. Torna a Mallorca on porta el tipus de vida que correspon a la seva situació acomodada.

De vocació sacerdotal tardana, als 31 anys decideix anar a Roma per tal d'estudiar teologia a la Universitat Gregoriana. És ordenat de prevere el 1888, als 34 anys, i torna a

Mallorca el 1890. Guanya una canongia pontifícia a la Seu de Mallorca el 1909 i és nomenat professor del Seminari Conciliar de Palma. Absorbit per les tasques pròpies del seu ministeri, dins els darrers anys decreix la seva dedicació a la literatura. Amb la mort del germà Martí (1918) i del pare (1919), s'accentua la seva esterilitat literària. Morí en el convent de les Tereses de Palma, d'un infart, mentre predicava el panegíric de santa Teresa.

OBRA

De gran precocitat literària, als 21 anys ja havia escrit la seva composició més aplaudida, *El pi de Formentor*. Passà per diverses variacions lingüístiques que motivaren l'alternància de la llengua catalana amb la castellana. Fou nomenat Mestre en Gai Saber a Sant Martí de Canigó el 1902. *El pi de Formentor* figura en el seu primer volum publicat, *Poesies* (1885), al qual seguí *De l'agre de la terra* (1897). Té també una incursió en el domini de la prosa amb *Tradicions i fantasies* (1903).

Amb *Horacianes* (1906), llibre que conté l'admirable oda *Als joves*, assoleix el punt màxim de la seva producció i fa una importantíssima aportació a la literatura catalana. El llibre, escandit en metres clàssics d'una rotunditat colpidora, mostra una clara voluntat de portar el món clàssic grec i llatí

a la poesia autòctona. Aquests versos es defineixen per una gran contenció i són la gran aportació mallorquina al moviment noucentista català.

El 1907 publica una segona versió, ampliada, de *Poesies* i viatja per orient i Terra Santa. Fruit d'aquest viatge serà un nou llibre, *Visions de la Palestina* (1908), on malda per portar el versicle bíblic a la llengua catalana. La resta de la seva producció en català són obres pietoses i poemes de circumstàncies. També és important, però, la tasca teòrica continguda en la conferència de 1904 *La forma poètica*, pronunciada a l'Ateneu Barcelonès.

Josep M. Llopart ha aplicat a la poesia de Costa tres substantius que la defineixen: bellesa, elegància i reserva. Publicà també un volum de poesia castellana, *Líricas* i un llarg poema d'inspiració modernista, *La deixa del geni grec*.

Als joves (fragment)

L'art veritable és sa, gallard i noble,
tal com Apol·lo amb cítara
i amb sageta potent. Té la bellesa,
la joventut de l'ànima,
la claredat, l'ardida força, l'hàbil
maneig de fibra harmònica,
i l'arc terrible del bon dret que mata
la serp del fang malèfica.

Tal vos somriga l'ideal, oh joves,
unint el seny amb l'ímpetu,
i amb gran serenitat, que és la divisa
de la potència màxima.
Ah! Els forts vénen de forts. Alçau l'emblema
de l'avior llegítima,
que cada poble sols ateny son astre
seguint per la seva òrbita.

Siau qui sou; mes no atiant vells odís
de raça, ni amb empàtiques
declamacions lloant tot lo que és vostre,
fins les mateixes úlceres...

Siau qui sou; mes no us tanqueu, ombrívols,
dins una llar històrica
sens horitzons. Volau sobre les terres
enfora, amunt, com l'àguila!
Ella ama el niu de les materns roques,
però amb gran vol arranca-s'hi
i, travessant mil horitzons, domina
espais de llum esplèndida.
Per planes, mars, abismes i muntanyes,
amb vista potentíssima,
tantost afina desitjada presa,
ímpetuosa llança-s'hi
de la regió del llamp. Mes no trasmuda
d'essència l'au indòmita.
Ans bé, de tot lo que trescant aferra,
gustant-ne fibres íntimes,
se n'assimila la potència, i torna
cap a son niu més àguila.

El pi de Formentor

Electus ut cedri.

Mon cor estima un arbre: més vell que l'olivera
més poderós que el roure, més verd que el taronger,
conserva de ses fulles l'eterna primavera
i lluita amb les ventades que atupen la ribera,
com un gegant guerrer.

No guaita per ses fulles la flor enamorada;
no va la fontanella ses ombres a besar;
mes Déu ungi d'aromes sa testa consagrada
i li donà per trono l'esquerpa serraladà,
per font la immensa mar.

Quan lluny, damunt les ones, renaix la llum divina,
no canta per ses branques l'aucell que encativam;
lo crit sublim escolta de l'àguila marina,
o del voltor que puja sent l'ala gegantina
remoure son fullam.

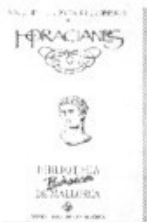
Del llim d'aquesta terra sa vida no sustenta;
reivcla per les roques sa poderosa rel.
Té pluges i rosades, i vents, i llum ardenta,
i, com un vell profeta, rep vida i s'alimenta
de les amors del cel.

Arbre sublim! Del geni n'és ell la viva imatge;
domina les altures i aguaita l'infinit;
per ell la terra és dura, mes besa son ramatge
lo cel que l'enamora, i té el llamp i l'oratge
per glòria i per delit.

Oh sí; que quan a lloure bramulen les ventades
i sembla entre l'escuma que tombi lo penyal,
llavors ell riu i canta més fort que les onades,
i triomfador espolsa damunt les nuvolades
sa cabellera real.

Arbre, mon cor t'enveja. Sobre la terra impura,
com a penyora santa, duré jo el teu record.
Lluitar constant i vencer, regnar sobre l'altura
i alimentar-se i viure de cel i de llum pura...,
oh vida! noble sort!

Amunt, ànima forta! Traspassa la boirada
i arrela dins l'altura com l'arbre dels penyals.
Veuràs caure a tes plantes la mar del món irada,
i tes cançons valentes n'iran per la ventada
com l'au dels temporals.

**Consell
de Mallorca**

Cultura i Patrimoni Històric

FUTBOL AL PLA DE NA TESA

Resultats dels partits de Lliga del 01 al 24 d'octubre de 1997

Amateur 1ª regional
 5-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 2 - La Victòria, 2 Can Gaspar
 12-oct-97 Port Pollensa, 4 - Es Pla de Na Tesa, 3 Pollença
 19-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 2 - S'Arracó, 0 Can Gaspar
Juvenils 2ª regional
 5-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 4 - Son Cladera, 8 Can Gaspar
 12-oct-97 San Cayetano, 8 - Es Pla de Na Tesa, 3 San Cayetano
 19-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 1 - Son Ferrer, 7 Can Gaspar
Cadets 2ª regional
 4-oct-97 Rtvo. Rafal, 5 - Es Pla de Na Tesa, 1 Es Rafal
 11-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 2 - Rtvo. S'Arenal, 7 GCan Gaspar
 18-oct-97 San Pere Atco. 2 - Es Pla de Na Tesa, 5 Seminari
Cadets 3ª regional
 4-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 1 - S'Arracó, 4 Can Gaspar
 11-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 6 - Son Ferrer, 3 Can Gaspar
 18-oct-97 Juv. Bunyola, 14 - Es Pla de Na Tesa, 0 Bunyola
Infantil 2ª regional
 4-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 0 - C.D. Soledat, 2 Can Gaspar
 11-oct-97 La Porciúncula, 3 - Es Pla

de Na Tesa, 3 La Porciúncula
 18-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 7 - Balears Rtvo., 2 Can Gaspar
Infantil 3ª regional
 4-oct-97 San Cayetano, 1 - Es Pla de Na Tesa, 2 San Cayetano
 11-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 2 - Son Ferrer, 0 Can Gaspar
 18-oct-97 Atc. San Javier 1 - Es Pla de Na Tesa, 5 A.E. Balear
Alevins 1ª regional
 4-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 2 - Independent, 3 Can Gaspar
 11-oct-97 Atc. Peguera, 3 - Es Pla de Na Tesa, 1 Peguera
 18-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 5 - Campos, 1 Can Gaspar
Futbol - 7
 3-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 2 - C.D. Alaró, 8 Can Gaspar
 11-oct-97 Binissalem, 4 - Es Pla de Na Tesa, 3 Binissalem
 17-oct-97 Es Pla de Na Tesa, 20 - Sant Marçal, 0 Can Gaspar
Benjamí Futbol - 8
 24-oct-97 Rotlet Molinar, 0 - Es Pla de Na Tesa, 21 Molinar

Amateur 1ª reg. 2-nov-97 E s
 Pla de Na Tesa - Sta. Eugènia 15,45 hores
Infantil 3ª reg. 8-nov-97 E s
 Pla de Na Tesa - Es Rafal 10,30 hores
Cadets 3ª reg. 8-nov-97 E s
 Pla de Na Tesa - Peguera 14,30 hores
Cadets 2ª reg. 8-nov-97 E s
 Pla de Na Tesa - Can Pastilla 16,00 hores

Comentaris CANGASPAR

El camp de futbol Can Gaspar està canviant el seu aspecte poc a poc gràcies a l'esforç realitzat pels membres de l'actual junta directiva que, gràcies a la seva gestió, dedicació i contactes, estan aconseguint la creació d'un camp de futbol cada vegada més segur i acollidor.

Pràcticament ja s'ha acabat la paret que tanca el camp pel seu costat de llevant, cosa que evitarà gran pèrdua de pilotes durant els partits i farà que una gran part dels espectadors hagin de passar per taquilla per presenciar els partits de competició oficial i altres events esportius.

L'ampliació de la il·luminació artificial ja s'està efectuant en aquests moments; per tant, d'aquí a poques jornades, sempre i quan sigui necessari, es podran disputar partits nocturns en millors condicions de llum que les actuals.

T'ambé s'estan acabant de pintar els anuncis publicitaris a la paret que envolta el terreny de joc, que confereixen un aspecte més esportiu al camp de futbol. Aprofitam l'ocasió per agrair-ho als anunciants que hi han col·laborat.

Aprofitam també l'ocasió per agrair a l'Ajuntament de Marratxí l'interès i l'ajut que sempre han demostrat envers aquest club.

Joan G. Cervantes

Marratxí
 Cafè i Restaurant
 Diumenges i Dilluns tancat
 Avinguda Antoni Maura, 69 Es Pont d'Inca Tels. 60 10 01

Partits que s'han de disputar a Can Gaspar durant la primera quinzena de novembre 1997

Benjamí Futbol - 8 31-oct-97
 Es Pla de Na Tesa - Valldemossa 19,00 hores
Futbol - 7 31-oct-97 E s
 Pla de Na Tesa - Pollença 20,00 hores
Alevins 1ª reg. 1-nov-97
 Es Pla de Na Tesa - Alcúdia 10,30 hores
Infantil 2ª reg. 1-nov-97 E s
 Pla de Na Tesa - Sant Jordi 16,15 hores
Juvenils 2ª reg. 2-nov-97 E s
 Pla de Na Tesa - C.D. Andratx 11,00 hores

L'aiguader major de les escasses aigües de Marratxí

El meu nom és Jaume Servera Bosch amb D.I. xxx, la meua direcció és xxx d'Es Figueral, amb telèfon xxx [*]. I el color dels meus calçotets sol ésser blanc, descomptant alguns dies que els duc amb dibuixets. Per a que quedi clar que no som cap esvalotador ni camorrista, més aviat se'm pot definir com una persona seriosa, tranquil·la, que domina molt els nervis i d'una extremada i esmerada educació, i amb el degut respecte expòs la meua queixa:

Parlant del tema personalment els diré que devers l'any 1985 vaig contractar amb *Aguas de Marratxí* el servei d'aigües, com a causa de la necessitat de posseir aigua per la il·lusió de la meua vida, que és la meua casa, amb perdó, la nostra casa humil, però honorada. En aquell temps a l'obra i les obres dels meus conciudadans sempre hi havia talls del subministrament d'aigua. Passà l'any 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92 i arribats a aquest any, ja com a vicepresident de l'associació de veïns d'aquesta localitat, denominada Boreal, vaig posar-me una mica més seriós perquè la queixa ja no la feia a títol personal, sinó que representava un col·lectiu de persones afectades de la mateixa barriada. Descomptant alguns accionistes i simpatitzants que són de la seva mateixa casta, tots els altres som afectats, però amb l'immens temor de queixar-nos per la influència dels famosos i no agradables anys de la dictadura que, en aquest trist i llarg temps, serví perquè uns privilegiats de la vida es fessin un futur estudiant tal quantitat de lletres que els servissin per putejar la majoria de desgraciats que érem i som, amb allò que jo dispòs de capital per cercar i trobar aigua. Un bo i necessari líquid que segons la Bíblia i juntament amb la sal no la neguen a ningú, i no es refereix, segons el meu criteri a vendre-la, però no anem al sentit religiós, sinó al comercial. Aquest senyor Fernando Dameto, propietari del que en deim *Aguas de Marratxí*, amb quantitat de cartes, denúncies i avisos pel seu pèssim servei, així com una infinitat de denúncies realitzades a l'Ajuntament amb l'objecte de regularitzar la precària situació en la qual ens trobam tots els veïns de Es Figueral, perquè per lògica consideram que l'Ajuntament ha de vetllar pel benestar del poble.

Si bé el Sr. Dameto no s'oblida de cobrar-nos cada dos mesos, i a un ponderat preu, els escasos metres cúbics d'aigua que ell ens ofereix, amb la punteria suficient per obtenir uns enormes guanys, amb un equip insuficient de personal de manteniment per no gastar el mínim en jornals, i els mateixos els empra per tota la seva extensa xarxa d'aigües, amb un equip d'allò més terciarista i amb una mentalitat encara més egoista i pessetera que és més client del déu "Duro" que del Déu catòlic.

Bé, crec que notareu el meu malestar, ja que a 12 d'octubre de 1997, i ja són anys els que han passat, ni cartes ni denúncies ni malestar ni visites, ningú no influeix, ningú no ajuda i poca és l'esperança que em queda per un dia aconseguir, si no puc ésser jo que siguin els meus fills, que quan obrin l'aixeta per aconseguir aigua la tinguin.

Avui mateix quan he decidit dutxar-me i, per necessitat dues vegades el matí, ha hagut d'emprar més temps en l'espera per la llàstima o diversió d'aquest Sr. Dameto que deu imaginar-nos a la dutxa ensabonats i esperant que ens ragi aigua poc a poc; i després, en rentar-me les dents i pel vici que tenc de glopejar acostant la boca a l'aixeta, ragi gran quantitat d'aire que no em fa botar la barramenta perquè les meves dents són naturals. Pareix com si s'hagués decidit a vendre'ns aire amb un poc d'aigua, o és que vol estudiar amb més puteria el vendre'ns sífo per l'aixeta. No només és molest el renou que fan les canonades, sinó que el que empenya és haver de passejar-te amb la "fregona" cada vegada que necessites aigua perquè aquesta esquitxa un metre enfora cada vegada que s'obri l'aixeta.

Bé, m'agradaria que si li va bé al director, em publicàs el resumit esborrany d'una queixa popular per si de cas algun lector de la publicació pot encaminar-me al defensor del poble, per exemple, ja que del Govern autonòmic no me'n puc refiar, perquè es corregeixi aquesta mancança.

Jaume Servera

[*] N. de la R.- A l'original hi figuren totes les dades esmentades.

La Dona, força motivadora d'un món nou

Ferment convençudes de l'emergència d'una civilització millor basada en el desenvolupament harmònic dels seus components (homes i dones), situam la família en el centre mateix de la revolució moral que la humanitat està demanant.

El matrimoni és la unitat bàsica sobre la qual es contrueixen les societats humanes. Sense aquests fonaments la vitalitat, la cohesió i la pròpia vida de la societat pateixen i el seu desenvolupament es veu frenat.

I, com podem arribar a la pau i l'harmonia a la família i, en conseqüència, a la humanitat?

La llavor d'aquest gran arbre de la pau i l'harmonia familiar, i mundial, és l'educació dels fills. Aquest és un treball magnífic! les dones tenim a les nostres mans el futur de la humanitat; volem que hi hagi amor a la humanitat? donem amor i comprensió als nostres fills; volem que hi hagi justícia? siguem justes amb els nostres fills, creem a les seves ments el sentit de la justícia; volem que hi hagi pau? que la nostra llar sigui un lloc pacífic on es respiri harmonia, on no hi hagi crits, on les expressions no arribin a convulsionar els rostres i les mans s'acostumin a moure amb actituds pacífiques, on no es permeti que la TV (aquest moble que viu amb nosaltres) ens ofereixi espectacles lamentables, violents o impúdics que puguin transmetre una falsa imatge del que s'ha de fer als nostres fills.

No tindrem una societat d'or amb individus de plom, no obtindrem una societat amorosa si els nostres fills arriben a casa i troben una mare angoixada i cansada que no té ganes d'escoltar els seus problemes, una mare que no els doni aquest amor i aquesta comprensió que són l'aigua de vida d'aquesta llavor que han posat a les nostres mans.

No obtindrem una societat en harmonia si a la nostra llar no es respira l'harmonia, la tranquil·litat, aquell lloc on et trobes feliç i el fill desitja arribar a ell com a refugi de pau. No obtindrem l'arbre de la pau si continuament vessam petites llavors de baralla com insults, crits, descoratjament, i aquella tele encesa indiscriminadament per on es filtren, per desgràcia, imatges perjudicials per a les petites i incipients ments dels nostres fills.

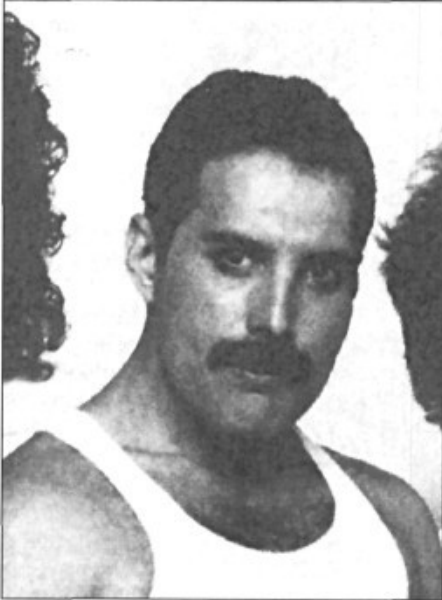
Els fills són els dipòsits de Deu, quin major honor podríem demanar! tenim a les nostres mans el més important que hi ha a la Terra, l'home, i en les nostres mans tenim que d'aquesta llavor que Deu ens ha entregat en surti un arbre preciós, els fruits de la qual siguin una delícia per a la humanitat, o sigui una branca mig seca i sense força, que els vents de l'adversitat poden trencar en qualsevol moment.

Homes i dones volem una transformació de la nostra societat perquè es dirigeixi amb promptitud cap un món on les dones i els valors femenins siguin present en tots els nivells de la vida, des del personal fins el col·lectiu, des de les condicions materials a les culturals, ètiques i espirituals. En aquesta direcció s'encaminen els nostres esforços, en aquest procés de transformació, tant individual com col·lectiu, les dones hem de realitzar un notable esforç i assumir amb valor i força la nostra pròpia responsabilitat.

Associació de Dones Bahá'ís de les Illes Balears

On és el teu esperit, Freddie??

Crec que tots hem somniat alguna vegada en fer alguna cosa important en la nostra vida, quelcom que permaneixi en el planeta i que serveixi perquè aquells que no vàrem poder conèixer

ens recordin.

Mai no he dubtat que la teva música, Freddie, era el millor que ens podies deixar. Amb ella, podem recordar-te a tu i al teu esperit en qualsevol lloc, en qualsevol moment. Sentiments d'amor, de solidaritat, de tendresa, de ràbia... tots plegats els vares cantar.

No em preocupa que els que t'escoltam et poguem oblidar, perquè sabem que no serà així. A nosaltres ja no ens has de convèncer de res. El que em sap greu és veure que, des de que vares desaparèixer, llevat de comptades excepcions, el panorama musical del planeta sembla no haver-te escoltat mai, ni haver volgut aprendre res de tu. Crec que bona part dels músics moderns volen seguir essent orfes.

Freddie Mercury va morir la nit del 24 de novembre de 1991.

Gabriel Àngel Vich i Martorell

Stars Wars

Fa alguns mesos que ens han tornat a oferir una versió restaurada i completa de les mítiques pel·lícules de Georges Lucas i ens han desbordat pertot arreu de productes que ens recorden que els personatges de La Guerra de les Galàxies es mantenen en forma.

A long time ago in a galaxy far, far away... Així comença una de les pel·lícules que més ha trasbalsat el gènere de la ciència-ficció. Però Stars Wars és moltes coses més. Tot i que l'argument és aparentment senzill i el típic enfrontament entre el bé i el mal constitueix l'eix central del film, és possible, també, trobar-hi elements, petits detalls que fan de la pel·lícula, i no exager, una peça clàssica.

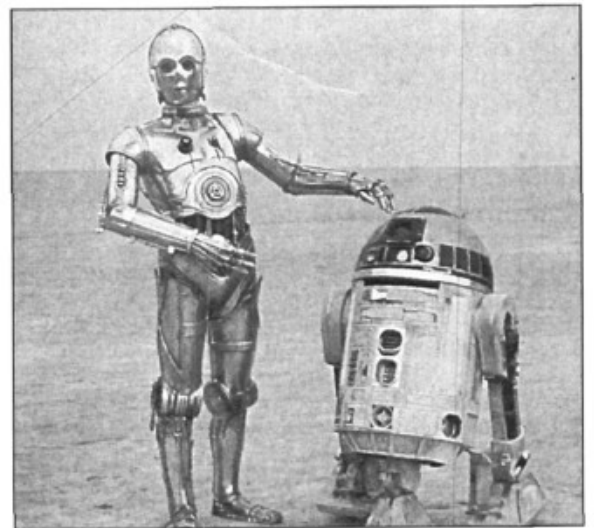
Una de les escenes que més m'impactà i que m'ha impactat de bell nou és la de la taverna de Mos Eisley. Es tracta d'un punt d'encontre interplanetari i pluriracial on es relacionen diversos éssers d'arreu de la galàxia.

Poques vegades el cine ha representat de manera tan natural el trencament del geocentrisme. La Terra seria un element més en la immensitat de l'espai sideral. La idea d'un univers que ha generat moltes més criatures intel·ligents és duita a terme de manera magistral. En aquell lloc res és estrany. No hi ha monstres o, dit d'una altra manera, els humans són monstres per a les altres criatures. Tots els éssers s'integren i es relacionen, s'odien o s'estimen, independentment del seu origen vital.

George Lucas construí un món immers en un període de guerra civil, una galàxia on els valors més universals es carreguen de sentit. Es replanteixen, un cop més, els mites més antics de la humanitat, així sí, des d'una òptica totalment modernitzada.

I la FORÇA és qualque cosa més que un recurs cinematogràfic per crear efectes especials, pot esser una manera d'entendre l'existència. Ho demostren la quantitat d'escenes que només en parlen i ens reserven un espai a la nostra ment perquè ens imaginem el seu significat. La FORÇA no és altra cosa que allò que tots duim ben endins i ens impulsa a fer coses o entendre el món.

Que la força ens acompanyi!

Josep Antoni Calvo i Femenies

Una ullada a Itàlia (V)

No es pot conèixer Roma en un parell de jornades. És impossible. Per això hem de limitar-nos a recórrer els seus carrers i a visitar els seus edificis i monuments, per tenir com a mínim unes referències elementals.

Visitam el Colosseu. A l'entrada mitja dotzena de persones es guanyen la vida vestides de centurions romans i deixant-se fotografiar al costat de turistes alemanys i japonesos. És la trivialització de la Història, però almenys no es fa amb mal gust. Entram a l'enorme construcció que ha notat, al llarg dels segles, l'espoli dels seus materials més nobles i valuosos, de fet va ser una autèntica pedrera que subministrà materials de construcció gratuïts als palaus i esglésies que es bastiren a Roma durant uns quants segles.

mil anys: columnes, palaus, temples, arcs triomfals, tot forma un conjunt plàstic inimitable, on s'ajunta la decadència amb la glòria, el triomf amb la desfeta. Els venedors ambulants ens assalten literalment, però la guia, una dona de caràcter, els increpa i aconsegueix que ens deixin en pau.

Arribam a la plaça Venècia i la guia continua insistint en els records de la Itàlia feixista, quan el duce

aconseguia reunir centenars de milers de persones en aquell mateix lloc, just enfront del monument al primer rei d'Itàlia, l'unificador, un monument d'un excés decoratiu evident i que per a la seva construcció necessità de la destrucció d'una part dels foros.

D'aquesta plaça endavant anirem totsols, sense la presència de la guia romana, i anam a fer una visita a tots aquells llocs que el temps i les cames ens permeten. La calor continua fent el nostre passeig molt difícil, però sortosament l'aigua de les fonts públiques raja dolça i fresca.

Antoni Roca

Antoni Roca

"Patim una desculturització de proporcions inimaginables: gegantines. I això fa por". (Anònim)

"Es pot dir que en aquests moments és més important un partit de futbol que un partit polític. És curiós, perquè està demostrat que quan tot desapareix la Cultura és l'única cosa que perdura". (Joan Brossa)

"Més cultura; menys profetes". (Luis Bulté)

"Jo veig la cultura com a eina per a transformar l'home en el camp de la sensibilitat, de la ment i de l'acció". (Salvador Escudé)

"La cultura de les classes populars d'avui en el món occidental és més lliure que la de fa un segle". (Enric Marin)

Selecció de Joan Borda

El retolador (XI)

CONSERVAR LA TERRA

Si mirau l'etiqueta de qualsevol dels productes que compreu, comprovareu que explica que l'embolcall és reciclable i n'estic ben convençut que ens diu la veritat. Sols hi ha un problema: els plàstics, llaunes, caixes i recipients que contenen el producte que hem adquirit, són reciclables si són arreplegats de forma selectiva i acaben a una planta recicladora. A Mallorca, de forma generalitzada, sols s'arplega el vidre i el paper, també existeixen alguns punts -jo diria que testimonials- d'arreplegada de piles de botó, olis, roba, plàstics i llaunes. Així i tot, la immensa majoria dels nostres residus sòlids acaben a l'abocador o a la planta incineradora.

És evident que ni a Mallorca ni al planeta, existeix una consciència ecològica de conservació del medi natural, generalitzada a la major part de la població. Ens preocupam, això sí, per les balenes i els tigres de bengala, pels CFC, pel forat a la capa d'ozó i per la desertització de determinades zones d'Àsia, però, tot i que aquestes siguin importantíssims, continuam ignorant d'altres de més porpors com que la mar Mediterrània sens mor una miqueta més cada dia, o que malbaratam l'energia i l'aigua, o que l'ús excessiu del transport privat fa que el nostre consum de carburants sigui exagerat, o que ja quedin ben pocs racons de la nostra costa per urbanitzar,... Tot fa pensar que vivim en un estat de permanent irreflexió i d'inconsciència generalitzada, que es tranquil·litza amb bones intencions i amb gestos que no passen de ser testimonials.

El cas és que sols en tenim una, d'illa, i un, de planeta, i si no anam vius, el proper segle aquest suposat progrés que ara ens omple la nostre existència, ens passarà comptes.

Antoni Roca

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

Aquestes són algunes de les novetats que recomanem des de la Biblioteca d'Es Pla de Na Tesa, per a tots aquells que vulguin gaudir del plaer de la lectura. Hi ha altres llibres d'altres disciplines, però la falta d'espai és un obstacle que no podem salvar. Ja sabem que tota elecció implica una certa discriminació. Aquesta és la relació:

- "El misteri del solitari", de JOSTEIN GAARDER, obra que va obtenir el Premi Europeu de Literatura Juvenil i el Premi Protagonista Jove de Catalunya. Recordem que Gaarder és l'autor de "El món de Sofia", que va obtenir un èxit sensacional a tot el món. El llibre recomanat conté la història de 3 viatges: un viatge real, a Grècia; un viatge fantàstic, a una illa màgica; i un viatge mental, al món de la Filosofia. Una obra de la qual poden gaudir els joves i, n'estic segur, els no tan joves.

- "Becas flacas", de TOM SHARPE, que, recordem per als qui no n'estiguin al corrent, és un dels autors satírics anglesos més reconeguts de tot el món (és famosa la seva sèrie "Wilt"). "Becas flacas" és també una obra àcida, humorística i fins i tot grotesca, recomanable per a gent sense prejudicis i amb un bon sentit de l'humor.

- "La dona discreta", de MARIA JAEN és una novel·la de sentiments i experiències, les de dues germanes nascudes d'una parella d'immigrants, amb caràcters diferents; i les del món que les envolta.

- "Narrativa completa", de CÉSAR VALLEJO, ens acosta a un dels autors més personals d'Hispanoamèrica, que tracta temes de la seva realitat tals com l'indigenisme, la perspectiva històrica o la realitat social mitjançant aquests relats i contes.

- "El secuestro", de GEORGES PEREC, és una obra realment singular, amb l'enginy propi d'un autor eclèctic que cultivà moltes disciplines. Es tracta d'una novel·la d'intriga amb to humorístic on el lector té l'oportunitat de provar el seu propi enginy, perquè la solució és evident, mai desvetllada, però sempre exposada, oculta, però sempre davant els ulls. T'atreveixes...? (fixau-vos en la nota del traductor: és un exemple de la dificultat de dur a terme la tasca de la traducció amb obres tan complexes com aquesta).

Per acabar, dir que també hem rebut vídeos amb molta qualitat com: "Bales sobre Broadway", comèdia de Woody Allen; "L'últim dels mohicans", basada en la novel·la de Fenimore Cooper; i "Como agua para chocolate", famosa pel·lícula basada en una novel·la de Laura Esquivel.

*Biblioteques Públiques Municipals
Àrea de Cultura i Educació*

Ventall de suggeriments

(recomanacions i propostes per matar el temps essent feliç)

“L'activitat és el que fa venturós l'home”

Johann Wolfgang GOETHE
(pensador i literat alemany,
1749-1832)

Excursions

Vos recoman **Cala Bóquer**, a Pollença, perquè hi pots anar perfectament amb al·lots relativament petits. El camí és bo de dur, està enmig de la vall del cavall Bernat i és curtet, en mitja hora o un poc més ets a la cala, encara verge i que hi duri molt.

Joan Francesc Canyelles
President
de l'A.V. la Pua de Pòrtol

Lectura

Les paraules del meu cant de Raimon. Pròleg de Joaquim Molas. Cercle de lectors. Barcelona, 1993.

Com s'explicita clarament al títol, *Les paraules del meu cant* és una recopilació de les lletres que aquest gran cantautor nostre ha escrit i ha musicat. Ara bé, a part del material propi, **Raimon** també ha musicat els poemes dels grans autors, com Ausiàs March o Salvador Espriu, pels quals pareix que hi sent una autèntica passió. Els poemes d'aquests dos autors (i d'altres) són reproduïts en aquest volum, la qual cosa ens dóna una visió de la formació cultural i de les preferències literàries d'aquest lluitador, sensibilitzat i enamorat alhora, de la llengua i del seu país.

Josep Antoni Calvo i Femenies
Filòleg i poeta

Música

Ca meva, ca vostra. Joana Pons amb ses guitarres

Les cançons populars i altres de nova creació es barregen en aquest compacte de na Joana Pons. Si bé no es tracta

d'una novetat, val la pena adquirir-la per escoltar la veu d'aquesta menorquina i gaudir de les lletres, qualcuna ben carregada de sentiments. A més, ens ofereix també la versió menorquina de la famosa **Ciutat de Nàpols**, que, en aquest cas, es titula *La vida mia*, amb les seves variacions i innovacions, però alhora inconfusible.

Catalina Bestard
Filòlega

Natura

Fonamentalment recomanaria la **contemplació de la natura**; estar-hi inserit: viure, caminar, olorar... Recuperar les coses naturals i redescubrir allò que la rutina ens impedeix veure.

Rafael Ubal
Professor de psicologia

Item més

Voldria saber l'opinió de la gent que viu a **Marratxí** sobre el complex de cinemes d'**Es Mirall**, que entenc que és l'expressió d'un model de vida americà molt allunyat del nostre i que no té res a veure amb la nostra **idiosincràsia**. Les nostres dimensions són molt diferents, molt més reduïdes.

Sion Puigserver
Metge

Més medi Ambient / Qualitat de vida

Demana als qui ho provoquen, o ho poden aturar, que ens diguin clarament, de forma entenedora i no només mitjançant recursos tècnics especialitzats, com quedarà **Marratxí** dins 10 anys...

-No hi ha forma de preservar Marratxí?
- Per què s'ha de seguir construint tant i arreu?

-On són les infraestructures necessàries *només* pel que ja tenim?

-Quin procés d'integració hi ha en marxa davant tants d'immigrants

castellano-parlants que tenim?

-On és un pla previst de desenvolupament a nivell del municipi?

-Per què la política municipal actual just arriba, al meu parer, a voler tapar forats... i no hi arriba a temps?

-Per què tanta construcció a l'eix vora l'autopista i no hi ha prevists els serveis mínims d'escola, sanitat, aigua, institut...? Les escoles estan completes i no n'hi ha d'altres de previstes.

Suggeresc pensar sobre tot això i deman respostes.

Guillem Ramis
Educador

Salut

Recoman **viure el present**, no el passat ni el futur. I aprofitar-lo al màxim.

Xisca Salvà
Infermera

Visites

No perdeu l'oportunitat de fer una escapadeta per la sala d'exposicions **S'Escorxador de Marratxí**. A la seva sala veureu que hi ha unes exposicions molt suggerents dins l'àmbit contemporani.

D'altra part el seu entorn és del més suggerent, que que podreu contemplar un bosc d'alzines i pins d'una bellesa malaltissa.

Maria R. Horrach
Artesana tapissera

NO ESPERIS QUE T'HO DEMANIN... ENVIA LES TEVES PROPOSTES D'OCI

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

L'Ajuntament de Palma organitza un CURS D'APROXIMACIÓ A LA MÚSICA, per Joan Moll. Inici, 10 XI.

Dia 13 de novembre a l'Auditori de l'OSB presenta un programa Britten, Rachmaninoff i Vaughan Williams amb RAMON COLL com a pianista solista.

Del 29 del X al 9 de l'XI el TEATRE PRINCIPAL ofereix "Gran imprecació davant la murada de la Ciutat", de Tankred Dorst.

Els dies 25, 27 i 29 de novembre la Fundació la Caixa, de Palma, presenta la TROBADA BRAHMS / SCHUBERT.

PUBLICACIONS REBUDES:

LES FAL·LÀCIES RELIGIUSES DEL MERCAT, d'Hugo Assmann. Cristianisme i justícia, 76. Barcelona, 1997. Parla de la religió de mercat, mesianització, celebració triomfalista del fracàs del socialisme, idolatria i sacrificiisme.

ELS FORNS DE CALÇ A SANTA MARIA DEL CAMÍ, de Gabriel Ordinas i Marcé. Edicions de l'Ajuntament. Santa Maria del Camí, 1995.

Ample i documentat estudi sobre la calç i els seus usos, els forns de calç i els homes que s'hi dedicaven, amb una part general i una altra concretada a la vila de Santa Maria.

I JORNADES DE PATRIMONI CULTURAL I SOCIETAT. Les nostres arrels, 15. Associació d'Estudis Científics i Culturals. Premià de Mar, 1997. Inclou: Allò que l'home fa, l'home desfà, de Joan Carles Alay, L'home en el medi: element de distorsió o d'integració, de Yolanda Bravo, i Museus: Caixes fortes dels patrimonis locals, de Jordi Montlló.

MEMORIA 1996. SETEM Catalunya.

Després de l'organigrama de l'associació presidida per Andreu Trilla i Llobera, parla de les activitats dels departaments: de camps de solidaritat, de "Vents del Sud", de voluntariat de llarga durada, de formació, sensibilització i política, i de comerç just. Acaba amb les activitats de les

delegacions, les relacions amb altres entitats i l'informe econòmic que ens indica que després de moure quasi 93 milions hi ha un dèficit d'un milió i mig.

EL TRACTAT DEL SALITRE, estudi de Joan-Antoni Mesquida Cantallops. Institut d'Estudis Baleàrics. 1996.

Estudi històric i lingüístic del primer tractat de química publicat a les Illes Balears (1640) que explica la manera d'obtenir el salnitre, principal component de la pólvora. És una bona mostra de l'ús científic-tècnic de la llengua catalana al segle XVII. Inclou el context històric, el militar i el científic, el problema d'autoria i l'anàlisi lingüística del text.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a PREMSA FORANA DE MALLORCA rebudes destacam:

FELANITX, 3058 (13 IX 97) Inclou l'article "A les fosques", d'Antoni Roca. En el 3059 (20 IX) hi trobam "Escòcia", del mateix autor. En el 3060 (27 IX) també Antoni Roca hi publica "Anècdotes?".

PERLAS Y CUEVAS, 941 (Manacor, 6 VI 97). Fa una breu referència al llibre "Guerra civil i repressió a Mallorca" de Josep Massot i Muntaner.

PUNT INFORMATIU, 44 (Pollença, 16 VI 97). Hi surt la ressenya de la conferència que Francesc Vallcanerens va impartir sobre l'origen i l'evolució de les danses pollencines. El 52 (16 X) parla de l'actuació d'Al Mayurqa a la inauguració de l'exposició de Kristina Kamerer.

ACCIÓ SOCIAL, 33 (CIM, IX 97).

BARRETINA, 123 (Lleida, Estiu-Tardor 97).

BUTLLETÍ INFORMATIU DE CERÀMICA, 61 (Barcelona, I-VI 97). Hi ha articles sobre Peter Fink, l'obra de terra cuita a l'Alt Urgell, un atuell de Pisa catalana, la ceràmica al diccionari Aguiló, el comentari de l'obra Terrissa de Maria Barceló i Guillem Rosselló Bordoy, estudi del material del pou de la plaça dels Reis de Mallorca de Sineu, terrissa del convent del Bonsuccés de Barcelona, pervivència de l'estil de l'atzavara, la rajola catalana a Amèrica. A la secció Panorama parla de la XIII Fira del Fang de Marratxí i hi surt una foto amb Andreu Isern. A la secció de llibres fan el comentari de l'obra "Els betlems de les Caputxines de Palma" i "Necesidad e importancia de la cerámica como manifestación humana" de Lluís Castaldo.

BUTLLETÍ INFORMATIU del COL·LEGI OFICIAL DE DIPLOMATS EN INFERMERIA DE BARCELONA, 11 (IX 97).

BUTLLETÍ OFICIAL DEL

PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 109 a 123, (VII a X 97). El 110 inclou la Llei del sòl rústic de la CAIB i la Llei per la qual es regula la publicitat dinàmica a les Illes Balears. En el 111 hi llegim que "la comissió de Cultura, Educació i Esports del Parlament en sessió de dia 30 d'abril del 1997, rebutjà la proposició no de Llei, RGE núm 2114/97, del grup parlamentari nacionalista-PSM, relativa a construcció dels instituts de Sineu, s'Arenal, Marratxí i Ferreries". Hi hagué 10 vots en contra i 7 a favor. També es rebutjà la proposició relativa a l'abaixador ferroviari del Polígon de Marratxí presentada pel grup parlamentari socialista per 9 vots en contra i 6 a favor.

CONFLENT, 207 (Prades, V-VI 97). Parla de la població de Comes, actualment en runes, i dels pescadors de Collioure

EL CORREU DE LA UNESCO, 222 (Barna, V 97). Dedicat al cos i l'esperit amb articles sobre l'enigma del rostre, el cos en la tradició oriental, el cos en el pensament jueu, el llenguatge del cos a la civilització africana, el pensament hindú, el jardí de les delícies, i el llenguatge dels gests.

CQ RADIOAMATEUR, 162 (Barna, VI 97). Dedicat al món dels radioaficionats.

CULTURA, 575 (Valls, IX 97).

DIARI DE VILANOVA, 25963 a 25965 (X, IX 97). En el 25965 informa que la Coral Moixaina va oferir un concert a Bunyola "en companyia de la prestigiosa Coral Polifònica" d'aquesta vila coincidint amb la festa major en honor de Sant Mateu.

FLAMA, 173, 174 (Olesa de Montserrat, IX, X 97).

FULL DOMINICAL, 40 a 42 (Mallorca, X 97).

FUS, grup de fundacions. Full informatiu, 23 (Barcelona, IX 97)

INFORMATIU SETEM, 3 a 5 (Barcelona, 2on 3er, 4t trimestre 96) El 3 parla dels refugiats guatemalencs, de la liberalització del comerç internacional, de la trajectòria del comerç just a Europa. En el 4 hi trobam opinions sobre la professionalització de les ONGs i les

mobilitzacions en demanda de justícia a l'Argentina. El 5 és dedicat especialment al comerç del café. Tot això juntament amb altres reportatges i notícies sempre en català. Ben arribats.

NOTÍCIES DE LA GENERALITAT

130, 131 (VI a VIII 97). El 130 informa d'una reunió entre el govern català i el balear que tengué lloc el 30 de maig en relació al règim fiscal particular per a les nostres Illes. Parlant d'unitat lingüística diu "ambdós presidents van manifestar el mateix desig: que es resolgui i quedi explícitament proclamada la unitat lingüística i que hi hagi, en aquesta matèria, una autoritat única". (N. de la R. Segur que es tractava de Mates? Cal dir que, aleshores, el regidor d'Educació i Cultura encara era Joan Flaquer, si hagués estat Manuel Ferrer / Manolo Herrero segurament el comentari del president balear hagués estat un altre).

VIA FORA!! 53 (Ripollet, Hivern 97). Parla de dones i protecció de l'entorn a l'Índia, de l'opinió dels polítics des d'una perspectiva espiritual, del Forum Brasiler d'ONG i Moviments Socials per al Medi Ambient i el Desenvolupament, entre d'altres temes.

VIVIR CON SALUD, 241 (Barcelona, V-VI 97). Dedicat a les begudes. Parla de set i beguda, l'aigua com a beguda més natural i els seus diferents tipus (minero-medicinal, fluorada, destil·lada, vitalitzada...), els sucres com a beguda beguda, aliment i medicament, els seus diferents tipus i la forma de preparar-los, les bullidures, el tè, la xocolata i el café, el mate, les begudes industrials i de disseny. A part dóna una sèrie de consells sobre sauna i música.

ZEITSCHRIFT FÜR KATALANISTIK, vol. 9 (Frankfurt am Main, 1996). Inclou articles en català o alemany sobre Torsimany, la literatura misògina i moral burgesa a l'España, el model de la narrativa cortès i cavalleresca al Tirant, Joan Brossa, La gralla i dalla com a iniciativa cultural de Lleida en els anys de la transició, bibliografia de 230 llibres en català d'obres musicals del segle XIX i XX i la recensió de l'obra Pau Casals i la pedagogia del violoncel, entre d'altres escrits.

B.-

TAULA PARADA

"A la una canta el gall;
i a les dues, sa gallina;
a les tres, es rossinyol,
i a les quatre ja és de dia".
(Popular de Sineu)

FAVES CUINADES

Ingredients: mig quilògram de faves, un manat de bledes, ceba, tomàtiga, carabassa, mongetes tendres, un borratxó de col, patates, herbassana, pebre vermell o pebre bord, sal, oli.

- Posareu les faves en remull amb aigua i quan siguin inflades les tallau la cella o capollet negre perquè així puguin coure's molt millor.

- Cellades les faves, les posareu a coure amb aigua freda o amb l'olla exprés.

- Quan siguin quasi cuites, retirau-les del foc.

- Podeu fer un sofregit amb la ceba, la tomàtiga, la carabassa, la col, les bledes i la patata tallat a cantonets petits. El sofregit el podeu fer a part de les faves o posar-ho tot cru junt dins l'olla de les faves afegint-hi un raig d'oli, la sal corresponent i l'herbassana.

- Deixau-ho bullir fins que tot estigui cuit.

- Quan ho retireu del foc afegiu-hi una cullerada d'oli i pebre vermell, remenau-ho i mirau si està bé de sal.

POLLASTRE AMB VERDURES

- Ingredients: un pollastre, mongetes tendres, dues carxofes, ceba, un manat de totes herbes, tres alls, un poquet de canyella, oli, sal.

- Fareu trossos del pollastre, el rentau i salau i li posau un poquet de pebrebó.

- Posau una greixonera amb oli al foc i quan sigui calenta afegiu-hi el pollastre, després la ceba, els alls i les herbes aromàtiques i li feis un parell de voltes.

- A continuació abocau-hi aigua o brou.

- Deixau-ho bullir una estona i després li agregau totes les verdures restants i un pols de canyella.

- Es pot acompanyar amb puré de patata.

GELAT AMB MAGRANA

- Primer pelau la magrana i posau els

grans amb sucre i vi dolç en adob unes hores abans de fer el gelat.

- A l'hora d'haver-ho de menjar, posau a una copa el gelat del vostre gust i per damunt els grans de magrana amb el suquet.

- Es pot acompanyar amb galletes de neules.

RECEPTA PER A RÈGIM I... AL MATEIX TEMPS PASSAR-HI GUST

RAP GRATINAT

- Ingredients: un tros de rap, una patata, un tassó de llet descremada, una llimona, un poquet de julivert, una cullerada de pa rallat, margarina, un poquet de pebrebó, oli d'oliva, sal.

- Posau dins una cassola o plat que pugui anar al forn, un sostre de patata tallada rodona, la llet i per damunt el peix salat, el pa rallat, el julivert capolat, el suc d'una llimona, un poquet de pebrebó i la margarina o l'oli corresponent.

- Tot junt ho posau al forn uns vint o trenta minuts, mirant que no es cremi.

- Si voleu, al final podeu posar-ho uns minuts al "grill".

IOGURT NATURAL AMB KIWI

Agafau un iogurt natural, el treis del pot i el posau cap per avall dins un plat i l'enrevoltau de tallades de kiwi amb un poquet de sacarina líquida. Es pot substituir el kiwi per una altra fruita que no sigui molt dolça.

"DE CONSELLS NO EN VAGIS FART I TU PREN LA MILLOR PART"

- Si la vostra paella s'aferra, posau-hi sal grossa i fregau-la amb paper de cuina.

- Els vidres no els netegeu si hi pega el sol ja que la calor del vidre farà que quedin taques molt vistoses.

Francisca Juaneda

Del bon vi

La Verema (I)

Entre principis de setembre i mitjans d'octubre, segons el raïm i la situació geogràfica d'aquest, quan el fruit ja té el grau de maduració necessari, és quan es procedeix a vermar.

S'han de recollir els raïms sans, deixant de banda aquells que estan malalts o deteriorats, perquè per aconseguir vins de qualitat és necessària una gran selecció del raïm. Si les varietats estessin mesclades en una parcel·la s'ha de realitzar la verema per separat perquè les dates de maduració no solen coincidir.

El transport des de la vinya fins al cup és un moment delicat en la vida del futur vi perquè s'ha de realitzar evitant que el raïm es rompi, és a dir, que el gra no s'esclafi, perquè originaria una fermentació anticipada i provocaria mals gusts i olors en el vi. Els recipients han d'estar nets i desinfectats a l'inici de cada jornada.

La descàrrega es realitza sobre una tremuja que té forma de piràmide truncada invertida, en el fons de la qual hi ha un sens fi que durà el raïm fins a l'espremedora.

A l'espremedora el raïm sofreix una rotura per pressió perquè no se rompin les llavors ni s'espinyin els raspons i així s'evita que contaminin el most amb mals olors i sabors. Encara que no sigui molt modern a l'actualitat, la millor forma d'espremer és amb els peus.

L'espremut origina una pasta viscosa integrada per polpa esclafada, llavors i el raspó (és el suport del raïm). Prèviament a l'espremut dels raïms destinats a l'elaboració de vins negres té lloc el despalillat o eliminació del raspó. A partir d'aquest moment, els sistemes d'elaboració dels vins blancs, rosats i negres se separen en tres processos ben diferenciats.

(Continuarà)

Joan Carles Serra

Catalina Amengual Serra

Va néixer el dia 24 de maig de 1949 i ara té quaranta-vuit anys.

Viu a Pòrtol des de que es va casar amb en Jaume ara fa 22 anys.

Tenen 4 fills, en Josep, en Jaume, na Magdalena i en Tomeu.

Té es graduat escolar i fa molts d'anys que fa de cartera de Marratxí.

No té temps lliure. Però si en tengués faria treballs manuals, florals, jardí, tot això li agrada. El que més li agrada són les flors, però no descarta el ganxet i altres manualitats.

De la televisió ens diu que no la mira massa però que no fan res que li agradi molt. Quasi per obligació, diu, segueix el futbol.

Li agrada la música que no molesti... Llegeix poc però li agrada, si tenia més temps.

La seva principal virtut, ella no la sap, però estam segurs que és una dona meravellosa, feinerera, i molt, molt bona persona. Ens diu que s' exalta molt aviat i que això deu ser un defecte.

El seu principal orgull són els seus fills.

Li agradaria que la recordassin així com és... i a qui no li agradaria si fossin com ella?

Li agradaria que hi hagués un poc més de pau i un poc més de tranquil·litat per tothom, que no hi hagués tanta de guerra, ni tants de desastres.

Admira molt i sempre l'ha admirada sa padrineta de Can Vent.

Per definir la seva escala de valors s'ho pensa un poquet, però posa en primer lloc la salut, troba que és molt important per ella i els seus, la sinceritat, no li agraden les mentides, la generositat...

La política no la segueix, la posa molt nerviosa, no ho acaba d'entendre.

De Marratxí pensa que és molt problemàtic per lo gran que és, que tots demanam molt i que no és possible tenir-nos a tots contents.

Pòrtula li agrada, no li agrada quan ens ficam massa en un tema o un altre, alguna temporada ens posam un poc pesats amb algun tema determinat.

CBE.-

CLINICA DENTAL
PONT

Dres. Maria Alejandra Salama

Col. nº 351

Claudio D. Morán

Col. nº 359

D'INCA - SA CABANETA

Avda. A. Maura, 6

PONT D'INCA

Teléfono 79 40 36

C/. Oleza, 98

SA CABANETA

Tel. 60 23 11

Urgencias Tel. 60 30 97

Flor d'Ametler

**Perfumeria Rover
Marratxí**

Vetllada del divendres 10 d'octubre

Va esser una de les darreres vetllades caloroses d'aquest estiu. L'ambient era agradable, l'estrella de la nit era na Catalina "Sa Cartera", envoltada d'altres estels, en total esperàvem sis dones, però una no pogué venir; en Biel i en Miquel, essent així una nit molt "femenina", i no per això de "marujeo".

Na Catalina ens contà les seves ventures i desventures a Correus, ja que més d'una dècada de fer-hi feina dóna molt per parlar: quan comença la llarga trajectòria de feina, s'inicià a una zona de Marratxí, però en poc temps ja n'hi havia una altra que l'ajudava en la seva tasca, la zona entre les dues s'engrandí. I així, amb el pas del temps, ara ja són quatre o cinc persones que duen endavant la feina i és que el terme municipal ha crescut molt!

De fet, abans, na Catalina coneixia tothom, fins i tot hi havia gent que la convidava a entrar a casa i li oferien coses (llavors, cafè,...). Però ara la gent nova, que és molta, ja no la coneix, ni ella a ells; la feina ha canviat molt... i canviarà, ja que ens va dir que d'aquí a ben poc estarà definitivament a l'oficina, sense sortir al carrer.

Així i tot, ens comentà que el perill més gran de la seva feina són els cans, ja que els que van pel carrer, que no són pocs ni petits, l'han envestida i l'han mossegada. Fins i tot ens contà una anècdota que li passà quan estava en estat: anava per un carrer de Sa Cabaneta i un pastor alemany li sortí de no sap on i començà a fer voltes al motoret en pla "amistós", però ella s'assustà molt i no gosava moure's del lloc, fins que al final sortí un home i féu que el ca se n'anàs.

I així, entre rialles i bon menjar i companyia acabàrem la vetllada.

**Catalina Bisquerra
Elena Femenia**

A LA PPPÒRTULA OCTUBRE-2...

-La portada: No sé jo... però diria que hi han afegit més cames i més braços dels que seria normal... no vos ho sembla??

-Vaig trobar realment meravellosa la foto de la pageseta que mira l'interior de la gerra a la pàgina 7. Felicitats al fotògraf.

-Mirau l'acudit del siurell de la pàgina 16... Fort! molt fort!

-Si llegiu l'entrevista de les pàgines 10 i 11, veureu que l'admirable entrevistada, crítica el pare de determinada "alta esfera dirigent" d'aquesta revista.... Vol dir que no hi ha hagut "censura" i tal vegada va dir coses més fortes que les que hi podeu llegir????

-Multitudinària foto a la contraportada... no sé... però l'estil em recorda que han volgut imitar l'anunci de cervesa "estrella Damm" en el que un caramull de persones formen una estrella humana... La figura ho recorda... però no estava gaire ben perfilada, crec.

Per acabar he d'afegir que vaig renyar l'autor de l'entrevista a na Cristina Trujillo. El renyava per no dir de quin color eren els ulls de semblant bellesa. Vull rectificar públicament, i demanar-li perdó, perquè ara sé que aquells meravellosos ulls no tenen descripció possible en paraules.

Gavim

IMATGE AMBRETOCS

Comentari a la foto:

Per favor, que qualcú aturi aquesta barbàrie de ciment i destrucció. No volem aquest terme per als nostres fills.

Joanet.-

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
Envia'ns la foto que vulguis o posa't en contacte amb la redacció de **Pòrtula**.

No se pot negar que aquesta foto d'en Tomeu com en Gary Cooper -Totsol davant el perill- val una porcelleta rostida... o no, Ramon?

Joan Horrach va celebrar el seu aniversari a la PL reunint-se amb els antics companys de feina i convidant-los a berenar.

Així de penjats estaven els del Bàsquet Pla quan tenien descans de la marató de les 24 hores.

Quatre belleses que només volen sortir pel finestro si surten plegades, individualment s'assusten.

Martí Serra, nou president dels socialistes de Marratxí amb el nou secretari general, Sebastià Alou, dels Garrovers.

Part de la família de Maria Horrach i Tomeu Ferrer a Lluc amb el nou vingut.

No se varen conformar amb pujar a Lluc a peu i ho feren amb bicicleta de muntanya. Quin humor!!!

Tres jutges d'atletisme de Marratxí, en Joan de Pòrtol i la parella Francisca - Joan Manuel, de Sa Cabaneta.

LA PEDRERA

Ara ja han fet les fotografies noves, corresponents a l'actual curs, del Club de Bàsquet del Pla. En un parell de números les vos oferirem, però creim que hem de treure aquesta dels més petits del curs passat. Es l'escoleta municipal de bàsquet, els futurs campions.

MÚSIC VIST **A**

I.- L'any 1922 morí a Catalunya Felip Pedrell, músic i mestre de músics (Albéniz, Granados o Falla foren alumnes seus). Autor d'obres tan diverses i -sobretot- recercador i musicòleg, Pedrell és considerat un dels peoners en la musicologia del nostre país.

II.- Ens sorprèn la notícia segons la qual els ossos de Felip Pedrell varen anar a parar a un fossar comú, cosa que s'ha descobert ara, setanta-cinc anys després de la seva mort. I tot perquè ningú mai no va pagar no sé quines taxes o tributs al cementiri.

De veres que la burocràcia no en sap res de qüestions culturals ni de sentiments.

Pere Estelrich i Massuti

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

Guia de Serveis

<p>SERVEIS PÚBLICS</p> <p>Ajuntament de Mxi Centraleta, 78 81 00 Àrea de Cultura, 797624 Serveis Socials, Sanitat Mdi Ambient 794643 Urbanisme, 78 81 36/37 Ambulàncies, 061 Bombers CIM, 085 Cementeri, 79 51 66 Centre de Salut de Muntanya, 60 49 59 Creu Roja, 20 22 22 Dispensaris Mèdics Sa Cabaneta, 79 77 85 Es Pla de na T, 79 5180 Es Pont d'Inca, 79 4951 Pòrtol, 79 74 49 Escola de Ceràmica S'Escorxador, 79 73 82 Funerària can Pere Antoni, 62 01 29 Guàrdia Civil, 60 02 27 Jutjat, 79 78 72 Mercats Es Pont d'Inca - divend Pòrtol - dijous Sa Cabana - dimecres Parròquies Sant Alonso, 60 0173 Sant Llàtzer, 60 02 31 Sant Marçal, 60 20 24 V. del Carme, 60 21 29 Polícia Local, 60 44 08 Pòrtula, 79 78 70 Protecció Civil, 218100</p>	<p>ARMERIES Montserrat, caça / pesca Son Ferriol, 42 79 79</p> <p>ARQUITECTES Gabriel Rosselló Es Pla d. Tesa, 794464 Gabriel Rosselló Es Pla d. Tesa, 794464 Anselm López B. Pòrtol, 60 22 00</p> <p>ASSEGURANCES Mapfre, Pere Ramis Sa Cabaneta, 79 79 53 Gesco, Es Pont d'Inca 60 11 63 - 929611920</p> <p>AUTOSERVEIS Can Crosta - Pòrtol Tel. 60 22 59</p> <p>BEGUDES Com. Montycarrera Es Poligon, 60 46 09</p> <p>CAIXES D'ESTALV La Caixa Es Pla de na T, 601428 Sa Cabaneta, 60 26 17</p> <p>CAFÈS Es Cine - Pòrtol Tel 60 20 94</p>	<p>3JP - Ciutat Tel. 989 68 08 39</p> <p>CLASSES PARTIC. Àngel - Professor Tel. 79 73 71</p> <p>COL-LEGIS Pius XII - Palma Tels 751794 / 751572</p> <p>COSMÈTICA NAT. Tot Herba Es Pont d'I. 60 15 10</p> <p>DENTISTES Clínica dental Sa Cabaneta/Pont d'I. 60 23 11 - 79 40 36</p> <p>ESPORTS Es Refugi - Ciutat Tel. 71 67 31</p> <p>FLORISTERIES Es Pont d'Inca Tel. 79 58 80</p> <p>FORNS Bon Jorn - Pòrtol De 7 a 14 h, 79 75 72</p> <p>GESTORIES Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54</p>	<p>IMMOBILIÀRIES Gestoria Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54</p> <p>INFORMÀTICA PuntBak - Ciutat Tel. 75 72 80</p> <p>NOTARIES Antoni Roca Sa Cabaneta, 60 22 85 Maria Josep Cànaves Santa Maria, 140614</p> <p>ÒPTIQUES Moreno - Palma Tel. 29 08 08 Ciutat - Palma Tel. 46 37 77</p> <p>PAPERERIES S'Estel - Pòrtol Tel. 79 74 40</p> <p>PERFUMS Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510 Es Pont d'Inca, 601510</p> <p>PERFUMS Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510 Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510</p>	<p>Espai reservat per a la TEVA oferta</p> <p>PERRUQUERIES Bell Art-Sta Maria d.C. Tel. 62 01 33 Saló Maria Pòrtol, Tel. 60 29 18</p> <p>PUBS S'Estaca -Sta Maria del Camí, Tel. 14 07 87</p> <p>QUADRES/MARCS Galeria Can Brahó Sta Maria, 62 01 26</p> <p>RESIDÈNCIES Oasis (Tercera Edat) Can Pastilla, 26 01 50</p> <p>RESTAURACIÓ Kalma - Mobles Sa Cabaneta, 79 79 03</p> <p>RESTAURANTS S'Altell - Es Pont d'I. Tel. 60 10 01 S'Amagat - Pizzeria Pòrtol, 79 73 59 Can Farineta Es Figueral, 60 43 74</p>	<p>TALLERS MECÀN. Tomeu Joan - Pòrtol Tel. 60 22 98</p> <p>TAXIS Servei de taxis Tel. 62 01 29</p> <p>VOLEU SORTIR EN AQUESTA GUIA ?</p> <p></p> <p>60 31 44 79 74 36 79 78 70</p>
---	--	---	--	--	--

Benvolguts subscriptors!

**Pel desembre sortejam
UN LOT
DE PRODUCTES**

Per gentilesa de
l'Estanc de Sa Cabaneta
Regals i Detalls

(Camí de n'Oleza, 59; Tel. 60 22 10)

hi haurà un/a subscriptor/a de **Pòrtula** que guanyarà un lot d'articles variats.

La propera revista durà el nom de la persona sortada. Contactau amb la Redacció per poder retirar el premi.

Benvolguts subscriptors!

El sorteig, efectuat per ordinador, dels regals oferits per les entitats col·laboradores i cases comercials ha donat el següent resultat

2 ENTRADES PEL MALLORCA (16 XI)

Joan Garcia Ros
Sa Cabaneta

PACK 4 CERVESES SAN MIGUEL

Beneta Amengual Serra
Pòrtol
Ana de Angulo Laporte
Pòrtol

Immaculada Bestard
Es Garrovers
Miquel Cirer Mestre
Es Pont d'Inca
Caterina Crespi i Canyell.
Pòrtol

Jerònia Ferriol / A Ramis
Sa Cabaneta
Xisco Moreno Pineda
Sa Cabaneta

Marc Pérez
Es Pont d'Inca
Margalida Rosselló Mas
Sa Cabaneta
Joan Sastre Roca
Es Pont d'Inca
Gabriel Seguí Mas
Ciutat
Lluís Tapia Gómez
Es Pont d'Inca

LAMPARA LA CAIXA

Jaume Amengual Serra
Pòrtol
Leonci Forteza De Blanc
Son Nebot
Maria Isabel Llinàs Salva
Es Pont d'Inca

JOC DE CARTES La Caixa

Catalina Amengual Serra
Pòrtol
Cati Barrera
Sa Cabaneta
Miquel Bosch Portell
Es Pont d'Inca N
Gabriel Capó i Serra
Pòrtol
Antoni Juan -Gestoria
Sa Cabaneta
Miquela Lladó Vidal
Ciutat
Joan Palou Canyelles
Pòrtol
Restaurant Can Farineta
Es Figueral
Catalina Tous Barrera
Pòrtol
Joana Trias Pòrtol

MONEDER INFANTIL

Ass. Veïnats Sa Cabana
Es Pont d'Inca
Francisca Jaume Seguí
Sa Cabana
Claudio D. Moran
Es Pont d'Inca
Bàrbara Noguera Canyell
Es Pla de na T.
Bartomeu Riera Alzamora
Cas Frares

Serv. PERRUQUERIA

Emili Castaño
Es Pont d'Inca
Maties Rebassa Hurtado
Es Pont d'Inca
Mateu Sans Serra
Sa Cabaneta

DÈCIM DE LOTERIA (20 XI)

Catalina Sastre
Pòrtol
2 ENTRADES CINEMA PÒRTOL
Francesca Adrover Moll
Pòrtol
Bernat Amengual Crespi
Pòrtol
Caterina Amengual Serra
Sa Cabaneta
Luis Blanco Galarzo
Es Pont d'Inca
Isabel Ma Cañellas Alom.
Es Pla de na T.
Joan Canyelles
Palma
Aurora Coll de Viada
Es Garrovers
Miquel Coll i Canyelles
Pòrtol
Joan Frau Coll
Es Pont d'Inca
Llorenç Miquel
Búger
Sebastià Roig Bauçà
Ciutat
Miquel Sanxo i Ferrer
Santa Maria del Camí

ENSAÏMADA SYP

Josep Escobar Calvo
Cas Capità
Antoni Pere Font
Es Pla de na T.
Catalina Jaume Mojà
Sa Cabaneta
Teresa Lemoine Cardelli
Ciutat
Miquel Ribas Tugores
Es Pla de na T.

BOTELLA DE VI JAUME DE PUNTIRÓ

Margalida Furió
Ciutat

LOT 3 LLIBRES

Joan Garau
Pòrtol
Josep Ma Juan Mari
Es Pla de na T.
Miquel Angel Lladó
Ciutat
Joana Lladó Munar
Es Pla de na T.
Rafel Munar Cifre
Es Pla de na T.

LOT VARIAT

Sebastià Bover Mercadal
Sa Cabaneta
Bartomeu Canals
Pòrtol
Antoni Chacàrtegui Gayà
Ciutat
Joan Coll Palou
Sa Cabaneta
Cristina Gallardo Sagrera
Santa Maria del Camí
Purificació Hernández
Sa Cabaneta
Angela Martnez
Es Pont d'Inca
Joana Mulet Llabrés
Sa Cabaneta
Antoni Patricio
Nova Cabana
Jaume Pocovi Ripoll
Sa Cabaneta

Els premis caduquen dia 15 d'aquest mes (les entrades del Mallorca, dia 14)

SYP Servei i Preu Distributions Mercat

60 42 42
Poligon de Marratxí

Loteria / Primitiva Bonoloto / 1-X-2
Aving Antoni Maura, 20 A
Tel 60 02 68 Es Pont d'Inca

"SA NOS TRA"

Obra Social i Cultural

Celler Jaume de Puntiró
Tel. 62 00 23
Santa Maria del Camí

VETLADES a l'ombra d'ES MOLÍ

A la vetlada que farem el proper mes hi podrà assistir **Joan Frau**, d'Es Pont d'Inca, com a subscriptor convidat.

Els interessats en assistir adesiara a les Vetlades vos heu de posar en contacte amb el **79 78 70/ 60 24 63** per indicar el vostre nom i telèfon.

SORTEJADA LA SESSIÓ DE SOLARIUM del SALÓ DE BELLESA MARIA

En el sorteig efectuat per ordinador la sort ha correspost a **Mª ANTONIA LLADO ROTGER** d'Es Pont d'Inca. Enhorabona.

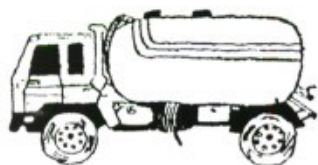
Al saló Maria també hi fan reflexologia i massatges cutanis.

Aquell temps!

La tuna d'Es Pont d'Inca a la celebració d'una festa amb familiars i amics. Eren els anys seixanta.

(Foto gentilmente cedida per Magda Zanoguera)

NETEJAM I BUIDAM
POUS NEGRES, CISTERNES
PISCINES I ALJUBS.
DESEBOSSAM
CANONADES
I CLAVEGUERES

NETEGES
Miquel Vadell

Tel. Mòbil 908 63 17 70

Trinitat 19 Tel 60 25 45 Pòrtol

Restaurant

Ca'n Farineta

Carn i Peix

C/ Marquès de Mondéjar, 5

Tel 60 43 74

Es Figueral